

Bi Navê DEP'ê Partiyek Nû

□ Ji bo damezirandina partiya nû di roja 30.04.1993'an de li Enqerê, li Navenda Giştî ya HEP'ê civînek ji çapemeniyê re girtî hat çêkirin. Di dora 70 kesî de ronakbîr û siyasetvanên Kurd beşdarî vê civînê bûn. Di civînê de li ser "partiyek çawa", "partiya Kurdî an partiya Tirkîyê" munaqêşe hatin kirin. Pîrrianiya başdarên civînê li ser daxwaza "partiya Tirkîyê" li hev kirin.

□ Ji bo damezirandina partiye komisyonê amadekariyê çêbû. Komisyona amadekariyê ji bo heyeta damezrenêr, bername(program) û destûra partiye, xebatên xwe li dar xist. Komisyona amadekariyê heta roja 6.5.1993'an xebatên xwe temam kir. 55 damezrenêrên DEP (Partiya Demokrasiyê) di roja 7.5.1993'an de daxwazname damezirîne dan Wezareta Karên Hundir û DEP bi awayekî resmî hat avakirin. Rûpel 14

Legal Parti Sorunu ve DEP

Kürt ulusal uyanışı ve yeniden dirilişinin kaydettiği aşamalar; yıllardır özlenen fakat, en geniş ve etkin ulusal demokratik güçler arasında bir türlü sağlanamayan işbirliği ve diyalog sürecinin başlaması, legal parti konusunun daha güçlü bir ivme ile gündeme girmesine yol açtı... İşte bu ve benzeri daha bir sürü irili-ufaklı etken, legal parti konusunu bizler açısından da pratik bir görev ve sorumluluk haline getirdi.

Sayfa 2

DEP û Tecrûba HEP'ê Rûpel 3

Gavek Pêwîst: Partiya Kurdî Rûpel 4

MEDYA

Onbeş Günlük Haber - Yorum Gazetesi

GÜNEŞİ

16-31 Mayıs 93

Yıl: 6

Sayı: 30

8000 TL

(KDV Dahil)

İran'ın Saldırıları Süreerken Medya Güneşi PDK-İran Kampına Girdi

"Hep Direneceğiz"

PDK-İran peşmergeleri mevzide

(Foto: Medya Güneşi)

□ İran kuvvetlerinin 19 Nisan'dan bu yana topa tuttıkları, saldırılar sonucu onlarca insanın yaralandığı, hastaneye ve evlerin harabeye döndüğü PDK-İran'ın Güney Kürdistan'daki kampına giren gazetemiz muhabiri, hem saldırıların sonucunu hem de PDK-İran'ın karşı hazırlıklarını yerinde gördü.

□ PDK-İran'ın yöneticileri ve peşmergeleri molalar rejiminin hava ve karadan gerçekleştirdiği saldırılara maruz kaldıklarını, ama kendilerinin sonuna kadar her türlü saldırıya karşı direneceklerini belirttiler.

□ PDK-İran Polit Büro Üyesi **Hasan Şerefi** İran'ın son saldırıları ve kendilerinin hazırlıklarıyla ilgili olarak gazetemizin sorularını yanıtladı. Sayfa 16

İran'ın Saldırısına Paris ve Atina'dan Tepkiler Sayfa 6

Cemal Özçelik Halen Tutuklu

Gazetemizin 25. sayısında yayınlanan bir yazısından dolayı 12 Mart 1993 günü İstanbul DGM tarafından tutuklanan ve o tarihten bu yana cezaevinde bulunan Gazetemizin Sahibi Cemal Özçelik'in ilk duruşması 12 Mayıs günü İstanbul 3 Nolu DGM'de yapıldı. Mahkeme heyeti duruşma sonunda Cemal Özçelik'in tutukluluk halinin devam etmesini kararlaştırdı. Sayfa 3

1 Mayıs coşkuyla kutlandı Sayfa 8

Demirel'e mektuplar Sayfa 10-11

Pîrêza me neynika me ye Rûpel 12

Tawangana Lêkeran Rûpel 13

Teslim tore hat girtin Rûpel 14

AVRUPA'DA KÜRTLERİN "BÜYÜK ÖZGÜRLÜK YÜRÜYÜŞÜ"

Sayfa 5

SIDA, Kürdistan Press
ve Baksi House

Sayfa 5

MEDYA GÜNDEMİ

Legal Parti Sorunu ve DEP

Başta örgütlü güçler olmak üzere genel olarak ulusal demokratik muhalefet arasında son dönemlerde gelişme gösteren diyalog ve işbirliği süreci, etkisini mücadelenin her alanında gösteriyor. Parti ve örgütlerin katılımıyla yapılacak bir zirvenin hazırlıklarının sürdüğü bildirilirken, Türkiye ve Kürdistan'da da legal alanda olumlu girişimler ve bunların sonuçları kendini göstermeye başladı bile. Özellikle legal alanda ortak oluşumlara gösterilen yoğun ilgi, siyasi parti ve örgütlerin yakınlaşmalarından öte, girilen sürecin Kürt toplumunda yarattığı olumlu etkilerin sonucudur.

Diğer demokratik kitle örgütleri düzeyinde yapılan girişimler sürerken en geniş ulusal demokratik güçlerin katılımını amaçlayan legal bir parti sorunu da yeniden en geniş kesimlerin gündemine girdi ve kısa süreye sığdırılan çalışmalarla DEP (Demokrasi Partisi) adıyla yeni bir parti kuruldu. Kürt halkının kendi ulusal demokratik haklarına kavuşması için de önemli görevleri önüne koymuş bulunan DEP'in önümüzdeki süreçte üzerine düşenleri layıkıyla yerine getirmesi her sosyalist, devrimci ve yurtseverin istemidir; bu konuda herkese önemli görev ve sorumluluklar düşüyor. Oluşum koşulları ve bu süreçte sergilenen tutumların, sürecin dayattığı görev ve sorumluluklar ile benzeri daha birçok sorunun titizlikle ele alınması, bunların pratik gereklerinin yerine getirilmesi için de yadsınamaz bir öneme sahiptir.

Legal Partinin Gerekliliği

Bilindiği gibi legal parti sorunu, Kürt ulusal demokratik güçleri açısından yeni bir olay değil ve son birkaç yıldır tartışılan sorunlardan biriydi. Daha sonra HEP'in oluşumu ile sonuçlanan girişim ve çabalar başladığından bu yana kesintili de olsa legal parti sorunu sürekli gündemdeki yerini korudu.

Konuya ilişkin tartışmalarda önceki dönemlerde şu düşünceyi savunduk: İlkesel olarak legal parti de ulusal demokratik mücadele için gerekli araçlardan biridir. Ne var ki dönemin ulusal demokratik muhalefetinin durumu, mevcut engel ve yasaklamalar, Kürt halkının çıkarlarını politikalarının merkezine koyup genel ulusal demokratik mücadelenin bir bileşeni olacak, ulusal birliğe hizmet edecek bir partinin kurulup ayakta kalmasına olanak tanımıyor. Kimi yanlışlar rahatlıkla statüko-cu çözümleri ön plana çıkarabilir ve kitlelerin bu çözümlere entegrasyonu gündeme gelebilir. Devlet değişik yöntemlerle bu süreci teşvik ederek ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesini zaafa uğratabilir. Mücadelenin gelişimiyle koşulları oluştuğunda legal parti de kurulmalıdır... Savunduklarımız özetle bunlardı.

Zamanlama başta olmak üzere, legal partinin genel perspektifleri konusunda farklı düşünen kimi ulusal demokratik muhalefet güçleri bu konuda adım atarak legal partinin belli bir potansiyelin katılımıyla kurulmasını sağladılar. Başta legal partiyi kuşkuyla karşılayan bazı ulusal

demokratik güçler de legal parti çalışmasına katıldılar. Daha ilk aşamada belli çelişki ve sürtüşmeler yaşandı; süreçle karşılıklı suçlamalar, gizli-açık tasfiyeler birbirini izledi. HEP'in ulusal demokratik mücadeleye önemli katkılarına, çalışmalarında verdiği onlarca şehidine rağmen çok seslilik anlamında belli bir daralmayı yaşamaması, diğer bazı çevrelerin girişimleriyle yeni bir parti için çalışmaların başlatılması, böylesi bir sürecin ürünü olarak gündeme girdi.

Kürt ulusal uyanışı ve yeniden dirilişinin kaydettiği aşamalar; yıllardır özlenen fakat, en geniş ve etkin ulusal demokratik güçler arasında bir türlü sağlanamayan işbirliği ve diyalog sürecinin başlaması legal parti konusunun daha güçlü bir ivme ile gündeme girmesine yolaçtı. Halen temel köşe taşları tümüyle belirlenirse de, yakalanan ulusal birlik zemini, kurulacak legal bir partinin genel ulusal demokratik muhalefetin bir bileşen-

düğü gibi program ve politikalarıyla Kürt partisi olmadığını, Kürt sorununa vurguya ağırlık vermesine rağmen Türk ve Kürtlerin ortak partisi olduğunu defalarca açıklamış bir partinin bile bilinçli olarak Kürt partisi olarak lanse edilip şovenizmin geniş kitleler arasında güçlenmesi için gerekçe yapıldığı bilinmektedir.

Fakat tüm dezavantajlara rağmen Kürt ve Kürdistan sorununun içte ve dışta kazandığı boyutlar, ulusal demokratik güçler arasında gelişen birlik bilinci, günümüz koşullarında ulusal kurumsallaşmaya her alanda girişiminin gerekliliği ve benzeri daha birçok neden, Kürt partisinin kurulmasını önümüze sürecin bir görevi olarak koyuyor. Bu anlayış, yerel ve genel seçimlere katılmak için ayrıca uygun araçlar kullanmayı dışlamıyor. Sorun, amaçlara varmada kullanılacak araçların doğru seçimi ve bunların kendi yapılarına uygun olarak kullanılmaları sorunudur.

Yaşanan süreçte dikkat edilmesi gereken konulardan biri de birliğe ilişkin yaklaşımların mantığı sorunudur. Ne için birlik ve diyalog sorununun ele alınırken yeni sürece yolaçan nedenleri ve gerekçeleri doğru değerlendirmek ve kısır döngülere neden olabilecek tutumlardan kaçınmak gerekir. Geline aşamada, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine katkı düzeyi konusunda gerçekçi ve samimi olmak gereklidir, ama hiç bir neden kimi kazanım ve başarıları ikide bir kimi tarafları suçlamak için öne çıkarmayı haklı gösteremez, buna özenle dikkat etmek her zamankinden önemlidir.

ni olarak yaşatılması ve azami bir biçimde konumuna uygun olarak katkısını yapmasını olanaklı hale getirdi. İşte bu ve benzeri daha bir sürü irili-ufaklı etken, legal parti konusunu bizler açısından da pratik bir görev ve sorumluluk haline getirdi.

Nasıl Bir Parti?

Legal bir partinin gerekliliği, kendisiyle birlikte nasıl bir parti sorununu da gündeme getiriyor ve getirdi de. Çünkü konuya ilişkin geçmiş tartışmalarda da görüleceği gibi, nasıl bir parti sorunu, legal partiye ilişkin tartışmalarda önemli bir sorun olarak varlığını hep korudu.

Kürt halkının kendi ulusal demokratik haklarına kavuşma mücadelesinde yakalanan ulusal birlik zemini, kimi öznel ve nesnel koşullar, öncelikle legal bir Kürt partisinin kurulmasını gerektiriyordu. Kürt ulusal kurumlarının yaşamın her alanında oluşması ve giderek örgütlü bir toplumsal yapının yaratılması gerekliliği, gündemimize öncelikle ve özellikle legal bir Kürt partisini koyuyordu.

Böylesi bir partinin önünde bir yığın engel, gizli-açık yasaklamaların olduğu bir gerçektir ve resmi ideolojinin geniş kitleler içinde yaymak istediği bir sürü yalan ve demagoji var. HEP örneğinde görül-

nel demokratikleşme için bazı mekanizmaları işletebilir. Kürt ulusal demokratik muhalefetinin mevcut niteliksel ve niceliksel düzeyi, belli temel amaçlar için kendi konumlarına göre katkılarda bulunacak her iki partiyi de ayakta tutabilir, harekete geçirebilir. Biz böylesi bir legal parti anlayışını savunduk, savunuyoruz.

DEP'in Önemi ve Rolü

Ne ki, legal parti sürecine katılan ulusal demokratik güçlerin çoğunluğu, Kürt partisinin koşullarının olmadığını; günümüzde Türkiye genelinde demokratikleşme görevinin öne çıkarılması, Kürt ve Kürdistan sorununun bu genel demokratikleşmenin bir parçası olarak ele alınması gerektiğini belirterek Kürt sorununu politikalarının temelinde tutan, Türklerin ve Kürtlerin ortak partisini savundular. DEP böylesi bir gelişmenin ürünü olarak ortaya çıktı.

DEP'in kuruluş aşamasında, içinde bulunduğumuz sürecin mantığına ters düşen bazı hata ve eksiklikler de yapıldı. Ön çalışmalar sürecinde gösterilen olumlu yaklaşımlar, amaç ne olursa olsun ne yazık ki yeni partinin yapılmasına istenilen düzeyde yansımada ve ortaya çıkan görüntü kimi kuşkuların oluşmasına neden oldu. Karşılıklı kimi dayatmalar ve yapılanmayla ilgili bazı yöntemlerdeki yanlışlık ve eksiklikler, sonuçta bazı aydın ve politikacıların sürecin dışına düşmelerine yolaçtı. Yaşanan sürecin dışında kalmak için yeterli ve yerinde gerekçelerin olduğu yönündeki görüşlere katılmak mümkün değil ve bu aşamada bizzat çalışmaların içinde yer alarak kimi yanlışlık ve eksikliklerin düzeltilmesinin amaçlanması gerekir. Ayrıca şimdiye kadar yaşananlardan derslerin çıkarılarak yanlışlık ve eksikliklerin giderilmesi, yenilerinin tekrarlanmaması DEP'in başarısı için, zorlu ve de önemli mücadeleye koyulmuş herkesin, hepimizin özenle gözetmesi gereken yaşamsal birer görev ve sorumluluktur.

Yaşanan süreçte dikkat edilmesi gereken konulardan biri de birliğe ilişkin yaklaşımların mantığı sorunudur. Ne için birlik ve diyalog sorununun ele alınırken yeni sürece yolaçan nedenleri ve gerekçeleri doğru değerlendirmek ve kısır döngülere neden olabilecek tutumlardan kaçınmak gerekir. Geline aşamada, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine katkı düzeyi konusunda gerçekçi ve samimi olmak gereklidir, ama hiç bir neden kimi kazanım ve başarıları ikide bir kimi tarafları suçlamak için öne çıkarmayı haklı gösteremez, buna özenle dikkat etmek her zamankinden önemlidir.

Ne var ki sürece ilişkin bu ve benzeri görüş, öneri ve eleştiriler önümüzde duran görevlerin sarsaklanmasını getirmemeli. Başta legal bir Kürt partisi olmak üzere değişik ulusal kurumlaşmalar için bir yandan çaba sarfederken, öte yandan da DEP'in önüne koyduğu görevleri yerine getirmesi için olanakları seferber etmek gerekir. İl, ilçe ve belde örgütlenmeleri konusunda zamanlama nedeniyle önemli zorluklar olduğu için çok şeyi kısa bir süreye sığdırmak gerekiyor. DEP'in gidebileceği potansiyelin mevcut siyasi oluşumları kat kat aşacağı da bilinmelidir; doğru ve gerçekçi politikalarla DEP kısa sürede önemli bir güç ve mücadele aracı haline gelebilir; önüne koyduğu görevleri yerine getirebilir.

CEMAL ÖZÇELİK Halen Tutuklu

Gazetemizin 25. sayısında yayınlanan bir yazıdan dolayı 12 Mart 1993 günü İstanbul DGM tarafından tutuklanan ve o tarihten bu yana Sağmalcılar Cezaevi'nde bulunan Gazetemiz Sahibi Cemal Özçelik'in ilk duruşması 12 Mayıs günü İstanbul 3 Nolu DGM'de yapıldı. Özçelik iddiaları çürüten yazılı bir savunma yaptı. Mahkeme heyeti duruşma sonunda Cemal Özçelik'in tutukluluk halinin devam etmesini kararlaştırdı. Gazetemizin 29 sayısı da toplatıldı.

Cemal Özçelik'in tutukluluk halinin sürmesi ve gazetemizin 29. sayısının toplatılması ile ilgili olarak gazetemiz Genel Yayın Yönetmeni Osman Aytar 12 Mayıs günü bir basın açıklaması yaptı. Aytar, basın açıklamasında konuya ilişkin olarak şunları belirtiyor:

"Devlet yetkililerinin her gün insan haklarından, düşünce özgürlüğünden bahsettikleri, bu konuda resmi ideolojiyi aklamak için her türden yalan ve demagojiye başvurdukları bir ortamda bir yazıdan dolayı Cemal Özçelik'in tutuklanması ve bugün de tutukluluk halinin sürmesine karar verilmesi, devletin özgür basını susturma ve yıldırma için her yola başvurmasına kararlı olduğunu gösteriyor. Kürdistan'da köyleri boşaltan, ölümlere bile işkence eden, devrimci ve sosyalistleri yerinde infaz eden zihniyet, özgür basının çalışanlarını 'terörist' ilan edip katlediyor, işkencelerden geçiriyor, tutukluyor, hapis ve para cezasına çarptırıyor. Gazetemize yönelik uygulamalar da böylesi bir anlayışın ürünüdür. Bu anlayışı bir kez daha kınıyoruz.

"Öte yandan gazetemizin 1-15 Mayıs 1993 tarihli 29. sayısı, 'Mücadeleyi Güçlendirelim', 'Tarihsel ve Güncel Açından 1 Mayıs', 'Bölünmüşlük Kader midir?' ve 'Oyunları Boşa Çıkarmak İçin' başlıklı yazılar nedeniyle İstanbul DGM tarafından toplatıldı. Bu karar da özgür basına ve gazetemize yönelik peşin hükmün sonucudur.

"Basın-yayın kuruluşlarını, insan hakları savunucularını, tüm demokratik kurum ve kuruluşları genelde özgür basına, özelde gazetemize yönelik sindirme ve susturma çabalarına karşı çıkmaya, Cemal Özçelik'in serbest bırakılması için girişimlerde bulunmaya çağırıyoruz."

Cemal Özçelik'in savunmasını önümüzdeki sayıya yayınlacağız.

PANORAMA

Osman AYTAR

DEP û Tecrûba HEP'ê

Pêvajoya yekîti, hevkarî û danûstandinê ya ku di navbera hêzên Kurdistanî dest pê kiriye, him di tevayî Kurdistanê de û him jî di yekoyek perçeyên Kurdistanê de bi hin gavên nû, ber bi firehbûnê diçe. Her çiqas çarçowa pêvajoyê ji hemû aliyan ve zelal nebe jî, li gora gavên ku heta nûha hatine avêtin meriv bi dilxweşî dikare bibêje ku meyla bûyeran ber bi başbûnê ye.

Li Kurdistanî Bakur damezirandina partiyeke legal, yek ji van gavên hevkarîyê ye. Di van demên dawî de xebatên HEP (Partiya Keda Gelyê) û hêz û kesên din gihîştin hev; li pey hin guftûgo û civînan partiyeke legal, DEP (Partiya Demokrasiyê) hat damezirandin. Di nav wextê kin de heyeta damezrenêran, meclîsa partiye, komîta karrêvebir a navendî, serok, sekreter û alîkarên wan hatin hilbijartin. Ji bo ku DEP şertên hilbijartinê û ji xezîneya dewletê alîkarî girtinê bîne cîh, li wilayet, qeza û beldan jî xebata rêxistinê dest pê kir. Wusa xuyaye ku DEP wê van şertan di wextê xwe da bîne cîh.

DEP ne partiyeke Kurdî ye; partiya Kurdî Tirkan e. Vî tiştî di program û destûra partiye de jî cî girtiye. Li ser pîrsa "partiyeke çawa?" di guftûgo û civînan de jî hat munaqaşekirin. Me di hemû platforman de divêtiya partiyeke legal a Kurdî parast. Li gora dîtinê me, fersenda yekîti û hevkarîyê ku muxalefeta Kurdistanî Bakur di van demên dawî de xistiye destê xwe, îman û rê dide ku em partiyeke legal a Kurdî ava bikin. Di gel gelek astengên resmî û gayrî resmî, pêvajoya îroyin ji bo avakirina partiyeke legal a Kurdî ku divê perçeyê ji tevgera rizgarîxwaz a Kurdistanê be, musaîf e. Li gor me, di gel partiyeke legal a Kurdî, hewcedariya partiyeke hilbijartinê jî heye. Çimkî îman û fersendên îdareyên mehelî û parlamen-toyê ne hindik in, divê Kurdî ji van jî îstifade bikin.

Lê ev dîtin jî alî pîrrianiya beşdarên platforma avakirina partiye nehat pejirandin û partiyeke Kurdî Tirkan, yanî partiyeke "Tirkîyê" ava bû. Di gel van dîtinên xwe jî me biryar da ku em di çarçowa DEP'ê de jî bixebitin û ji bo berjewendiyên gelê xwe îmanên ku hene bi awayekî baş bikarbin. Di gel parastina partiyeke legal a Kurdî, divê meriv ji bo bicihanîna armancên DEP'ê jî bixebite.

Ji bo ku hin çewtî dubare nebin û nexweşiyên nû dernekevin; qezancên giranbaha di tekoşîna îroyin û pêşerojê de bîn jiyandin, divê tecrûba HEP'ê baş bê şîrovekirin.

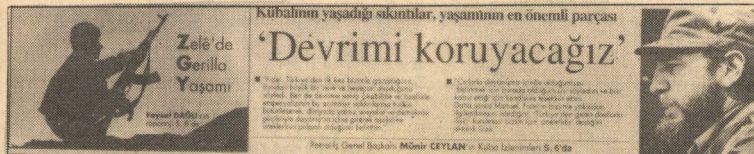
Gelo rastiya HEP'ê çi ye? Berî her tiştî divê bê zanîn ku di gel hemû çewtî û kêmasiyên xwe HEP'ê ji bo doza Kurdî di warê legal de gelek tiştên baş jî kir. Bi dehan endamên HEP'ê şehîd bûn, nûnêrên wê hatin tehdîdkirin. Ji şerê qirêjî ku bi salan e ji alî TC'ê li Kurdistanî Bakur tê de meşandin, HEP'ê jî para xwe girt. HEP di civatê de şikandina gelek tabûyan de bû navgîniyek baş.

Lê divê HEP jî aliyan din ve jî bê şîrovekirin. Di vî alî de çewtî û kêmasiyên berbiçav henê. Yên ku di damezirandina HEP'ê de rolê mezin leyistin, dû re dev ji HEP'ê berdan, an tasfiye bûn. HEP'ê di karûbarê xwe da xebatek bi program nemeşand, rolê xwe di wext û cî de neanî cîh. Di parlamentoyê de xebatek bi rêk û pêk nekir. Di kongre û civînan de di şûna sloganên HEP'ê de, sloganên din bi girseyî hatin avêtin. Bi kurtayî bûyerên weha jî, bûn sebeb ku HEP bi her awayî rolê xwe neleyize. Ji bo wê armancê, nîrxandina tecrûba HEP'ê ne tiştek çewt e. Ji bo polemîkên nû divê em giş hesab bin, lê ev hesabûn divê rê li ber derxistina hin tecrûban negre.

Sebeb çî dibe bila bibe hin çewtî û kêmasiyên ku di pêvajoya damezirandina DEP'ê de çêbûn, divê ji me hemûyan re ders bin. Ji avakirina heyeta damezrenêran heta hilbijartinên serokatî û sekreterî, di pêvajoya destpêkê de çewtî û kêmasiyên ku çêbûn, li ber çavan e. Dabeşkirina endamên organên navendî li gora potansiyela ku di DEP'ê de cîh digre, nebû. Meriv naxwaze bawer bike ku hin terefan li ser hin tiştan li hev kiriye, çimkî ev kombinezonên weha, him jî di destpêkê de ji rihê pêvajoya nû re dijber (çelişik) in; lê mixabin encamên bûyeran, hin tiştan aşkerayî nîşan didin.

Li gor dîtinê me, divê ev tiştên weha, hîn di destpêkê de nebin sebeb ku meriv platforman terk bike. Divê meriv bi awayekî makûl dîtin û rexneyên xwe bîne ziman; ji bo ev çewtî û kêmasî di xebatên îroyin û pêşerojê de telafî bibin û rê li ber çewtîyên weha bê girtin, divê hemû teref vatiniyên xwe bînin cîh; lê divê ji bo pêşveçûna pêvajoya nû ku di navenda wê de daxwaza yekîti, hevkarî û diyalogê heye, hemû partî, rêxistin, grûb û şexsên sosyalîst, şoreşger û welatperwerên Kurdistanê, xwe ji hesabên biçûk xelaskirî, li gor warê tekoşînê mudaxelayê pêvajoya tekoşînê bikin. Bêguman hemû welatperwer di van tiştan de hasas bin jî, çewtî û kêmasî ewên her hebin, çimkî her tiştî em tayîn nakin; lê em dikarin çewtî û kêmasiyên xwe gav bi gav ji holê rakin. DEP û tecrûba HEP'ê divê bi vî nêrînê bê şîrovekirin; qezancên giranbaha di tekoşînê de bîn jiyandin; rê li ber çewtî û kêmasiyên bê girtin.

LI ALIYEKÎ MIROVATÎ LI ALIYÊ DIN HOVÎTÎ

Gündem
Yıl: 1993... Yer: Güçlükonak'ın Banê köyü... Olay: Yağma, işkence ve cinayet...

Dehşet tablosu!

Köyü yaktılar, insanları, hayvanları ve evleri taradılar

İşkencenin canlı kanıtı Meclis'te

Barış Arınca İnan Hakkında Komisyonu Gösterdi

Di roja 20'ê Sibata 1993'an de hêzên leşkerî yê dewleta Tirk û gundpârêzan girtin ser gundê Banê. Gund hat bombarankirin, xanî hatin şewitandin, pez û dawar hatin kuştin. Di vê êrişê bi hovîti de 43 gundî bi hev dû re hatin girêdan û di pey de işkenceyek 68 rojan dest pêkir.

Ibrahim Ekinci di işkencê de hat kuştin. Piyên M.Tahir Çetin, Fahretin Ozkan, panîyên Resul Aslan û pêçiyên Abdulselam Demir hatin jêkirin.

Deftera hovîtiyê ya dewleta Tirk bi işkenceyên dervayî mirovatiyê tije ye. Navê vî dewletê îro li dinê bi wehşet û bi işkencê rê bûye yek. Lê xuya ye ku ne ev dewleta rûş a hov şerm dike û ne jî gelê Kurd serî li hember hovîtiyan datîne.

Gele Kurd doza mirovatiyê dike; wê mirovatî serî li ber hovîtiyê daneyne.

HİZBULLAHCILARDAN KEZZAPLI SALDIRI

Ö. SEYİTOĞLU

DIYARBAKIR- Diyarbakır Burhattin Yıldız Lisesi'nde, 10.5.1993'te bir grup Hizbullahçı, biri kız dört öğrenciyê sağırî düzenledi. Saldırıda Şengül Özen'e kezzap atıldı, vücudunun büyük bir kısmı yanacak şekilde ağır yaralandı. Şengül Özen'in yanında bulunan Remzi Ok, Mehmet Şirin Doğan, Halit Karaduman ise değışik yerlerinden oılmak üzere yaralandılar. Yaralılar kaldırıldıkları hastanede polis tarafından sorguya alınıp tehdit edildiler. Ağır yaralanan Şengül Özen daha sonra Adana'ya kaldırıldı. Saldırıdan önce Şengül Özen'nin defalarca tehdit edildiğı öğrenildi. Saldırganın, defalarca kezzaplı saldırılar düzenleyenlerden Seyithan adlı şahıs olduğu, olayın tanığı öğrenciler tarafından ifade edildi.

Peyvên "aşî", "biratî" û "wekhevîyê" ji devê me Kurdan nakevin. Tu kes bi qasî me Kurdan ji nîmetên demokrasîyê jî qal nake. Ji me Kurdan hinekan şîtrê ku demokrasî were dê hemû pirsên me çareser bibin û emê jî mafên xwe yên netewî û mirovî bi dest bixin. Dîsa hinekan ji me pirsê azadiya gelê Kurd jî bi bicîhbûna demokrasîyê ve girêdane. Gotinên wekî "Ji Îranê re demokrasî ji Kurdistanê re azadî", "Ji Tirkiyê re demokrasî ji Kurdistanê re azadî" encamên vê mantiqê ne. Helbet li dewletên ku Kurdistanê di nav xwe de parvekirine de bicîhbûna demokrasîyê wê bi kêrî me Kurdan jî bê, dê Kurd jî ji rewşa demokratîk a van welatan îstifade bikin; lê pirsê Kurdî ya netewî bi tenê bi hatina demokrasîyê çareser nabe.

Ronakbîrên Kurd ên li Tirkiyê, di xebata xwe ye siyasî de pîr girîngiyê didin demokrasîyê. Di van rojan de partiyek ji alî Kurdan ve hat damezirandin ku navê wê bi xwe jî Partiya Demokrasiyê ye. Li gor damezrenên û pêşengên vê partiyê, dê ev partî bibe partiya Tirk û Kurdan û hêzên welatparêz, şoreşger û demokratên Tirk û Kurd bikaribin di nav vê partiyê de bixebitin. Xuya ye ku dê Partiya Demokrasiyê jî wekî HEP'ê bi tûndî ji binavkirina Partiya Kurdî bireve. Lê rastiyek heye ku em ji niha de dikarin bibêjin; rewş çî dibê bila bibe, çiqas berpirsiyarên siyasî yên DEP'ê bibêjin em ne partiya Kurdî ne jî dê dewlet wan partiya Kurdî û partiya Kurdan bihesibîne.

Herwekî tê zanîn partiyên Kurdan ên ku hene hemû jî îlegal in. Di rewşa siyasî ya Tirkiyê ya îroyîn de, ev partî û rêxistinên siyasî yên Kurdan nikarin bi aşkerayî xebatên xwe bidomînin. Dewleta Tirk vê riyê girtiye û mirov dikare bibêje ku heta demekê jî dê ev rê xitimandî bimîne. Li gor qanûnên Tirkiyê Kurd bi nasname xwe ya netewî nikarin tu tiştêkî bikin.

Baş e, wê Kurd heta bi hetayê bênasname (huviyet) bimînin ma bêhuviyetî qedera me Kurdan e, emê her gav bi huyiyeta Tirkî doza demokrasîyê û biratiya Tirk û Kurdan bikin, gelo mirovekî Kurd bi huyiyeta xwe ya netewî nikare doza biratiya Tirk û Kurdan bike? Partiyên me partiyên Tirkiyê nebin, partiyên demokrasîyê nebin wê Tirk di nav de cîh nestînin? Gelo wê kêngê Tirk me bi şexsiyet û huviyeta me ya netewî nas bikin? Ma gelo em mecbûr in ku xwe bi huyiyeta Tirkîyê bi Tirkan bidin naskirin û rastiya xwe bi wan bidin pejirandin? Ma vîetnamiyan, Angolayîyan, Cezayîriyan, Filîstîniyan... bi vî awayî mafên xwe yên netewî û mirovî dan qebûlkirin?

Avakirina partiyek demokrasîyê ya ku beşdarî hilbijartinên herêmî û giştî bibe, dê di pirsê pêşvebirina tekoşîna gelê Kurd de roleke erênî bilîze; lê belê Kurd, îro êdî ji vê

Gavek Pêwist: PARTIYA KURDÎ

● Şervan POLA

pêvajoyê bi şûn de nikarin bi tenê qîma xwe bi rêxistinek ewha bînin û divê neynên jî. Partiyek demokrasîyê, di pirsê Kurdî de dikare rîya muneqesê vebike; lê di avêtina gavên bingehîn û çareseriyê de rolekî girîng naleyize; en hindik li gor potansiyela ku pê ve tê girêdan.

Serokwezîrê Tirkiyê Suleyman Demîrel, di gera xwe ya Çileyê Paşîn a 1991'an a Kurdistanê de, ji naskirina realîta Kurdan qal kir. Beriya wî jî T. Ozal ji hebûna 12 milyon Kurdî behs kiribû. Hebûna Kurdan bi awayekî fiilî (de facto) ji alî hemû berpirsiyarên siyasî û leşkerî yên dewleta Tirk ve hatiye qebûl kirin. Çi heye ku vê rewşa fiilî bi awayekî resmî hê di nav qanûnên dewleta Tirk de cîh nestandîye. Ya-

Gelo di rewşa siyasî ya Tirkiyê ya îroyîn de partiyek Kurdî nikare bê demazirandin? Mercên avakirina partiyek ku bi bernama û nasname xwe, xwe Kurd bihesibîne hene an na? Li gor dîtina min ji vê merhelê bi şûn de, ji bo gavek din jî pêşvebirina tekoşîna partiya Kurdî pêwîst e û dikare bê avakirin jî.

Partiya Kurdî rîya herî kurt a binavkirina realîta Kurdan e. Partiyek Kurdî ya legal wê di demeke kurt de munaqeseyên paşvema û paşverûyên li ser gelê Kurd bide aliyekî û pirsê netewî bi nav bike. Di gava yekemîn de wê Kurd bi tevayî ji bêhuviyetiyê rizgar bibin; rasterast li hebûna xwe ya netewî û dîrokî xwedî derkevin û di rîya parastina realî-

Partiya Kurdî dê bi bernama xwe partiyek aşîxwaz, azadîxwaz, wekhewîxwaz û demokrasîparêz be. Ev partî wê di çareser kirina pirsê Kurdî de, ji mafên çarenûsiya gelê Kurd re hurmet nîşan bide û bi aşkerayî bikaribe yekîtiya gelê Kurd biparêze. Di çareser kirina pirsê netewî de wê gelê Kurd xwedî soz û biryar be; ne hewce ye ku otonomî, federasyon an jî serxwebûn wekî armancek stratejîk di bernama Partiya Kurdî de cîh bistîne. Ne pêwîst e ku Partiya Kurdî hê di serî de ji xwe re hin sînoran deyne û mafên çarenûsiya gelê Kurd bike mijara munaqesê. Çewa ku hemû gelên cîhanê di pirsê tayinkirina qedera xwe de xwedî biryar û gotin in wusa jî divê ku gelê Kurd azad be.

nê realîta Kurdan a ku hatiye naskirin, nehatiye salixdan û pêwîstiyên wê nehatine cîh. Berî her tiştî, divê ku ev realîte bê binavkirin.

Sazgehê netewî û demokratîk: Partiya Kurdî

Wekî hemû gelên dinê, mafê gelê Kurd jî heye ku sazgehên xwe yên netewî ava bike. Lê çî heye e ku gelê Kurd heta îro ji van mafên xwe bêpar hatiye hêştin. Pirsê Kurdistanê bi xebat û tekoşîna salan, bi berxwedan û bi xwîna bi hezaran şehîdan, îro di qada navnetewî de rastiya xwe daye pejirandin. Di cîhana hemdem de, bi derengî be jî êdî Kurd wekî gelekî, wekî netewekî tî qebûl kirin. Rewşa siyasî ya başûrê Kurdistanê pirsê qebûlkirina dewleta Kurdî xistiye rojê. Kurd îro li başûrê Kurdistanê xwedî dewlet in; lê li bakûrê Kurdistanê di ser bîst milyonî de bênasname ne; li gor qanûnên hovane ew Tirk in.

ta xwe de bibin xwedî wasita. Partiya Kurdî, wê hesta netewî ya gelê Kurd ji hemû awayî ve bi pêş bixe û hişyariya netewî bi xwe re bîne.

Aşkera ye ku îro bi milyonan mirovên Kurd ji derveyê refên tekoşîna rêxistinî ne. Di mercên tekoşîna îlegal de birêxistina van mirovan gelek dijwar e. Ji xwe îro êdî ne pêwîst e ku tekoşîna netewî di warek teng de bê hêştin; hewce ye ku hemû wasita, rê û metodên xebatê bî bikaranîn. Lewra îro tekoşîna netewî gihîştîye merheleyekî wusa ku jî wê qadê bi şûn de bi metodên klasîk ji doze re pêşengî kirin nemumkun e. Êrîşên dijmin, hasasiyeta gelê Kurd û hişyariya netewî ji hin aliyan de rêxistinên siyasî yên gelê Kurd ji paş ve hêştine. Îro êdî li gelek bajar û gundên Kurdistanê, mirovên Kurd bi îrada xwe li hember bûyeran tawir distînin.

Partiya Kurdî ya legal dê bas-kên xwe ji hemû mirovên Kurd re

veke. Ev partî wê ji Tirkan û hindikaniyên ku li ser axa Tirkiyê û Kurdistanê de jî girtî nebe. Dîsa ev partî dikare di tekoşîna demokrasîyê de jî rolekî sereke bileyze. Mirovên Tirk ên demokrat, pêşverû û welatperwer jî wê dikarin beşdarî vê partiyê bibin û di hemû organên wê de cîh bistînin, bixebitin. Herweha ev hindikaniyên ku li Kurdistanê û Tirkiyê dijîn û ji ber tada û qanûnên nijadperest ên dewleta Tirk nikaribûne heta îro xwe îfade bikin û rastiya xwe bînin ziman, doza ma fên xwe bikin, wê bibirî alîgir û xe batkarên vê partiyê.

Partiya Kurdî dê bi bernama xwe partiyek aşîxwaz, azadîxwaz, wekhewîxwaz û demokrasîparêz be. Ev partî wê di çareser kirina pirsê Kurdî de, ji mafên çarenûsiya gelê Kurd re hurmet nîşan bide û bi aşkerayî bikaribe yekîtiya gelê Kurd biparêze. Di çareser kirina pirsê netewî de wê gelê Kurd xwedî soz û biryar be; ne hewce ye ku otonomî, federasyon an jî serxwebûn wekî armancek stratejîk di bernama Partiya Kurdî de cîh bistîne. Ne pêwîst e ku Partiya Kurdî hê di serî de ji xwe re hin sînoran deyne û mafên çarenûsiya gelê Kurd bike mijara munaqesê. Çewa ku hemû gelên cîhanê di pirsê tayinkirina qedera xwe de xwedî biryar û gotin in wusa jî divê ku gelê Kurd azad be.

Partiya Kurdî di rîya avakirina sazgehên netewî de jî gava herî manîdar e. Bi damezirandina sazgehên wekî Enstîtuya Kurdî, Weqfa Maf û Azadiyên Kurdî, Weqfa Çandî ya Kurdî qanûnên paşverû yên dewleta Tirk nehatine hesibandin û xebatên di vî warî de meşrûbûnekê standine. Îro dewleta Tirk bi tenê nahêle ku ev sazgeh tabelayên xwe daleqînin; lê herwekî tê zanîn girtina van sazgehên jî nastîne çav û naxwaze bigire. Niha ev sazgeh xebatên xwe didomînin û di rîya domandina xebatên wan de jî astenga herî mezin dewlet nîne. Partiya Kurdî wê pêvajoyê bi lez û bez pêş ve bibe û di demeke kurt de piştgiriyek xurt a navnetewî bistîne. Partiya Kurdî ya ku li ser bingehê fireh û demokratîk ava bibe, wê bikaribe di serî de hejmarek mezin damezrenêr jî bibîne. Dema ku di ser hezar kesî de mirovên Kurd û şexsiyetên Tirkên demokrat û naskirî xwe wekî damezrenêrên vê partiyê nîşan bidin, gelo wê dewleta Tirk çî bike? En pîr wê ji bo girtina vê partiyê dewa vebike an jî bi qaydê ku bi ser HEP'ê de çû serî li terorê bixe.

Partiya Kurdî ya legal wê bi armanc û mîsyona xwe ji rêxistinên û partiyên Kurdan ên din cihê be. Xebata bingehîn a partiya Kurdî tekoşîna legal û demokratîk e.

Di mercên îroyîn de ji bo gaveke din pêşvebirina tekoşîna netewî, avakirina partiyek Kurdî ya legal pêwîstiyek girîng e.

AVRUPA'DA KÜRTLERİN "BÜYÜK ÖZGÜRLÜK YÜRÜYÜŞÜ"

Haber Merkezi- 29 Mayıs günü Kürdistanlı parti ve örgütlerin düzenleyecekleri geniş kapsamlı "özgürlük yürüyüşleri" yapılacak. PKK-PSK, Hevgirtin-PDK, YEKBÜN, RNK (KUK), TSK, PRK (Rızgari) ve KAWA tarafından düzenlenecek yürüyüşlerin en kapsamlısı Almanya'nın Bonn kentinde yapılacak. Uzaklık ve katılım güçlüğü dikkate alınarak aynı tarihte Londra ve Stockholmda da miting ve yürüyüşler düzenlenecek.

Miting ve yürüyüşlerin ana sloganı "Özgür Kürdistan ve Ulusal Birlik İçin Elele" ve "Halkımız Barış ve Ulusal Demokratik Haklarını İstiyor" olarak belirlendi.

Yukarıda adı geçen parti ve örgütler miting ve yürüyüşler için "Özgür Kürdistan ve Ulusal Birlik İçin İleri" başlıklı bir çağrı yayınladılar. Çağrıda şöyle deniliyor:

Kürt halkının ulusal kurtuluş, özgürlük ve bağımsızlık mücadelesi, yeni ve tarihi bir dönemi yaşıyor. Özgürlük ve demokrasi özleminde bir çıkışı ve atılımı ifade eden bu yeni dönem, Kürt halkı ve dünya kamuoyu tarafından coşkuyla karşılandı ve selamlandı.

Acılı, zorlu ama, onurlu ve görkemli tarihsel direniş geleneğinde ve

mücadele pratiğinde halkımız, meşru mücadelesini ulusal birliğini güçlendiren ve siyasi çözümleri dayatan bir atılımla taçlandırarak, insanlığın gündemine girmiş, soylu mücadele geleneğini daha da zenginleştirerek yeni bir aşamaya ulaştırmıştır.

Özellikle PKK'nın ateşkes ilan ederek, ulusal haklar için siyasi çözüm önerilerini gündeme sokması, halkımızın özlem ve beklentilerine uygun olarak önce PKK-PSK ve ardından da PKK-Hevgirtin/PDK protokolleri ile yurtsever güçlerimizin ulusal güçbirliği yönünde adım atmaları başlıbaşına tarihi önemde gelişmelerdir. Kuzey Kürdistan'da başlatılan birlik çalışmaları bütün demokratik ve yurtsever güçleri de kapsamına alarak bir ulusal cephe oluşturmaya doğru adımlar atılmaktadır. Kuşkusuz atılan bu adımlar "Kürdistanlılar birleşemez" imajını yerlebir ederek halkımıza ve dünyaya birleşme ve otoriteleşme mesajını vermektedir. Başlayan bu olumlu süreç bütün parçalarındaki Kürdistanlı güçleri yakınlaştırmaktadır. Bu anlamlı ve onurlu bir durumdur.

Kimliği, dili, siyasi ve kültürel hakları; özcesi bir bütün olarak varlığı

ve özgürlüğü reddedilen halkımızın Türk devletine dayattığı çözüm süreci bir anlamda tüm insanlığın sorunu durumundadır. Bugüne kadar her türlü isteme, hatta demokratik taleplere bile tahammül edemeyen ve halkımıza imhayı dayatan, çözümü inkarda ve askeri şiddette arayan Türk devletinin, başlatılan sürece vereceği cevap, takınacağı pratik tavır bir bütün olarak kimin kandan, yıkımdan yana olduğunu ortaya koyacaktır. Hiç kuşkusuz bu tavır, bir yerde Kürt halkının ve onun temsilcilerinin bundan sonra atacakları adımda belirleyici olacaktır.

Kuzey Kürdistanlı yurtsever güçlerin birliği tartışmasız olarak, halkımızın beklentilerine cevap verebilecek en belirleyici gelişme olurken; demokrasi ve insan haklarından yana olan tüm uluslararası kurum ve hükümetleri de bu konuda üzerine düşen görevleri yerine getirmeye çağırıyoruz. Kürt halkının bu kadar haklı ve bu kadar meşru talepleri görmemezlikten gelinemeyecek kadar acil ve yakıcıdır.

Ateşkese rağmen hâlâ ülkemiz ve halkımız üzerinde özel savaş, imhacı ve saldırgan operasyonlar sürüp gitmektedir. Köyler boşaltılmakta, koruculuk dayatılmakta, yoğun kitle tutuklamaları ve faili belli cinayetlerle

halka karşı terör estirilmektedir. Oysa halkımız, dünyada yüzbinlik toplulukların hakları için kıyametlerin koparıldığı bir dönemde sadece ve sadece meşru haklarını talep etmektedir. 40 milyonluk bir halkın, kimliği, dili, siyasi ve ulusal hakları için savaşım vermesinden daha doğal ne olabilir? Halkımızın yaşamını adeta cehenneme çeviren olağanüstü halin kaldırılması, birer cinayet şebekesi haline getirilen köy koruculuğunun dağıtılması, halk üzerindeki baskı ve işkencelere son verilmesi, yine halkımıza ve ülkemizin doğasına karşı sınır tanımaz operasyonların durdurulması ve zindanlara doldurulan yurtseverlerin salıverilmesini istemek en doğal hakkımızdır.

Yurtsever halkımız, dostlar!

Özellikle ateşkes sürecinin yarattığı tarihi fırsatı hâlâ cevaplamayan ve yer yer süreci bozan açıklamalarıyla zulüm pratiğini sürdürmek isteyen Türk egemenlik sistemine en iyi karşılığı, halkımızın özgürlük talebini ve ulusal güçbirliğini dünya kamuoyuna göstermenin de ilanı anlamına gelen 29 Mayıs 1993 günkü "BÜYÜK ÖZGÜRLÜK YÜRÜYÜŞÜ"nde tümümüzün biraraya gelmesinin tarihi bir anlamı olacağına inanıyoruz.

SIDA, KÜRDİSTAN PRESS ve BAKSİ HOUSE

□ Sida, Kürdistan Press'e Yardım İçin Ayırdığı Bir Milyon İsveç Kronu Tutarındaki Parayı Vermekten Vazgeçti.

□ Kürdistan Press Gazetesinin Başyazarı Orhan Kotan, Yazar Mahmut Baksi'yi Sahtekarlıkla Suçluyor.

Halim CAN

STOCKHOLM- Bir yıl önce yayınına son veren Kürdistan Press gazetesinin yayınına Türkiye'de sürdüreceği söyleniyordu. Bunun için parasal yardım almak amacıyla SIDA'ya başvurmuştu.

Kürdistan Press'ten başka Azadi gazetesi ve Mustafa Düzgün'ün sorumluluğunu yaptığı ve son zamanlarda Zazaca'nın Kürtçe lehçesi değil ayrı bir dil olduğu tezini savunan Berhem Dergisi de SIDA'ya başvuruda bulunmuşlardı. Berhem'e ikiyüz bin (200.000) İsveç Kronu veren SIDA, Azadi'yi ise gündemine bile almadı. Kürdistan Press'e verilen parasal yardım için Orhan Kotan ve Mahmut Baksi birbirine düşüler.

Mahmut Baksi ve Orhan Kotan'ın birbirine düşmesi üzerine, SIDA'nın Eğitim Bölümü Başkanı Bayan Lillemor Lindh bir açıklama yapmak zorunda kaldı. İsveç'te Kürtçe olarak yayınlanan Armanç gazetesinde belirtildiğine göre, Kürdistan Press'in başvurusu konusunda Lillemor Lindh geniş bilgi veriyor. L. Lindh'in açıklamalarına göre; Kürdistan Press, Orhan Kotan imzasıyla SIDA için bir proje hazırlar, Mahmut Baksi de SIDA ile ilişkileri sağlar. 11 Ocak 1993'te SIDA Kürdistan Press'e 1 milyon İsveç Kronu tutarında yardımda bulunmayı kararlaştırır.

29 Ocak'ta SIDA'ya telefon eden Mahmut Baksi, "Şimdi yardımı durdurun, bu projenin gerçekleşebileceğine inanmıyorum" der. Daha sonra 3 Şubat'ta

SIDA'ya tekrar telefon eden Baksi, "Parayı göndermeniz gerekir" der. Bunun üzerine, SIDA, Kürdistan Press ile bir toplantı yapmak gerektiği kanısına varır.

16 Şubat'ta Mahmut Baksi ve Lillemor Lindh birlikte bir öğlen yemeği yerler. Yemek sırasında Baksi, "Kürdistan Press redaksiyonunun diğer Kürt gruplarının suçlamalarına hedef olmaması için bu para bağımsız bazı Kürt organizasyonlarına verilsin" der. Ardından, paranın İsveç Yazarlar Birliği'ne devredilmesini, bunun için şözkonusu birliğin başkanı Peter Curman ile daha önce konuştuğunu söyler (İsveç'te bir Kürt Yazarlar Birliği'nin bulunduğu da hatırlatalım).

Lillemor, 22 Şubat'ta İsveç Yazarlar Birliği Başkanı Peter Curman ile görüşür, Peter Curman birliğin yönetiminin bu öneriyi kabul etmediğini söyler.

Ardından, Baksi, bu paranın Baksi House adına ve Elin Clason'dan başkasının çekemeyeceği bir hesaba yatırılmasını önerir (Elin Clason, Mahmut Baksi'nin birlikte yaşadığı İsveçli bir bayandır). Mahmut Baksi ve Lillemor Lindh şözkonusu paranın dört bölüm halinde ödenmesi konusunda anlaşır. Bu biçimde anlaştıktan sonra Lillemor, Orhan Kotan'ın imzasını taşıyan daha önceki sözleşmeyi iptal eder, bu kez Baksi kendi imzasıyla bir sözleşme hazırlar.

4 Şubat'ta para Baksi House adına yatırılır. Öte yandan parayı beklemekte olan Orhan Kotan, paranın neden kendilerine gönderilmediğini merak eder. 10 Şubat'ta Orhan Kotan'ın eşi SIDA'ı telefonla arayarak paranın gecikme nedenini sorar. Baksi'nin yaptıklarını öğrenince de telefona çıkan SIDA sorumlusuyla kavga eder. Mahmut Baksi'nin Kürdistan Press ile bir ilişkisinin bulunmadığını, sadece gazeteye birkaç yazı yazdığını söyler.

Kürdistan Press, Baksi House ve SIDA'nın öyküsü böyle. Bilmem artık bunun yorumunu yapmaya gerek var mı? Fakat söylenebilecek şudur:

Kürtlerin adını kötüye çıkarmaya, hümanist veya uluslararası yardım kurumlarının gelecekte onlara yardım etmesini önlemeye neden olmaya hiçkimsenin hakkı yoktur.

Bu rezalet konusunda Orhan Kotan'la konuştuk, "Mahmut Baksi sahtekarlık yapmıştır" dedi. Konu ile ilgili görüşünü almak amacıyla Mahmut Baksi'yi de aradık, ama bir türlü bulamadık.

SIDA, Swedish International Development Authority'nin (İsveç Uluslararası Gelişme Kurumu) kısaltılmış adıdır. 1965'te kurulan ve bugün farklı alanlarda çalışma yürüten birçok büroya sahip olan SIDA, İsveç Dışişleri Bakanlığı'na bağlı bir kuruluştur. SIDA'nın amaçları şöyle ifade ediliyor: Geri bırakılmış ülkelerin ekonomik gelişmesi, toplumsal sorunlarının azaltılması, ekonomik ve politik bağımsızlıklarının sağlanması, demokratik toplumun gelişmesi ve çevre sorunlarının çözülmesi için yardımda bulunmak.

İRAN'IN SALDIRISINA PARİS VE ATİNA'DAN TEPKİLER

Rojên Xerzî

PARİS-13 Mart 1993'te İran savaş uçaklarının Kürdistan Federe Devleti topraklarında bulunan İran PDK (Kürdistan Demokrat Partisi) kampı ve bazı Kürt köylerini bombalamasıyla başlayan saldırılar gerici İran rejiminin 20 Nisan 1993'te Kürdistan Federe Devleti topraklarına 5 km girmesiyle yeni bir aşamaya geldi.

Kürdistan'daki son gelişmeleri dünya kamuoyuna bildirmek için Paris'te bulunan İran PDK Genel Sekreteri Mustafa Hicri, Kürdistan Federe Devleti Fransa Temsilcisi Doktor Mohamed ISMİL, Fransa Özgürlükler Vakfı'nda Danielle Mitterrand'ın da hazır bulunduğu bir basın konferansı yapıldı.

Basın konferansının açılış konuşmasını yapan Fransa Özgürlükler Vakfı Başkanı Danielle Mitterrand, şimdiye kadar Kürtlere karşı uygulanan her türlü baskıyı kınadıklarını, Kürt trajedisini Mart 1991'deki büyük göçle keşfeden dünya kamuoyunun Kürt sorununu yakından takip ettiğini söyledi. Kürt halkının bulunduğu her parçada büyük baskılara maruz kaldığını dile getiren Danielle Mitterrand, Kürt liderlerini Avrupa'da katleden gerici İran rejiminin şimdi de sivil Kürtlere saldırdığını, bunun da kabul edilemeyeceğini belirtti.

Daha sonra söz alan İran PDK Genel Sekreteri Mustafa Hicri, İran'da ezilen halklara yapılan baskının arttığını, Kürt halkının da bu baskılardan en büyük payı aldığını söyledi. Kürt halkının Kürdistan'da ulusal hakları için kararlı bir mücadele içinde olduğunu, gerici İran rejiminin iktidara geldiğinden bu yana savunmasız 40 bin Kürd'ü öldürdüğünü, İran PDK'nin de çatışmalarda 5000 parti kadro ve militanı şehit verdiğini açıkladı. İran İslam Cumhuriyetinin, Kürt köylerini yıkmakla yetinmediğini, gerektiğinde devlet terörizmine başvurduğunu, bunu da Dr. Abdurrah-

man KASIMLO, Dr. Said ŞEREFKENDİ ve birçok arkadaşlarını Avrupa'da katlederek kanıtladığını bildirdi. Kürdistan'daki son İran saldırıları hakkında bilgi veren Hicri, İran rejiminin Kürdistan Federe Devleti'nin Pencwin bölgesinde 5 km'lik bir alanı işgal ettiğini, saldırılar yüzünden sınır köylerinde bulunan Kürtler'den 7000'nin göç ettiğini, 13 Marttaki hava bombardımanında polit büronun yanı sıra uluslararası sağlık ekipleri tarafından inşa edilen AZADİ Hastanesi'nin de saldırıya uğradığını söyledi.

İran rejiminin saldırılarının temel amacının hasta ayetullah beyinlerini rahatsız eden Kürdistan Federe Devleti'ndeki demokratik ortamı yok etmekte olduğunu bildiren Hicri, Batı devletlerini İran üzerinde baskı yapmaya davet ederek konuşmasını bitirdi.

Kürdistan Federe Devleti'nin tavrını açıklamak için söz alan Mohamed ISMİL de gerici İran rejiminin saldırılarını kınadıklarını, İran'ın Çekiç Güç koruması altındaki hava sahasını ihlal ederek uluslararası hukuku hiçe saydığını bir kez daha dünya kamuoyuna gösterdiğini söyledi. İran'ın saldırılarını sürdürürken Irak askerlerinin de Kürdistan Federe Devleti sınırlarında mevzilendiklerini ve İran ve Irak'ın Kürdistan Federe Devleti'ne karşı ortak bir saldırı hazırlığında olduklarından şüphelendiklerini, durum hakkında da bütün Avrupa devletleri ile ilişki halinde olduklarını açıkladı.

Daha sonra söz alan Fransa Özgürlükler Vakfı, Dünya Hekimlere ve Uluslararası Sağlık Yardım Dernekleri yetkilileri Kürdistan'da bulunan ekipleri sayesinde yeterli enformasyona sahip olduklarını, Avrupa başkentlerinde gözlenen sessizliğin İran'ın işine yaradığını ve devletlerinin "endişelerini" dile getirmekten öteye gitmediğini, bunun da Kürt halkını tekrar katliamlara maruz bırakacağını açıkladılar. Kürt halkını ulusal hakları için

verdiği mücadelede direnmeye devam etmeye davet eden dernek yetkilileri, Kürt halkının zaferinin ütopya olmaktan çıktığını belirleyerek Amerika, Fransa ve İngiltere'yi duruma müdahale etmeye çağırıldılar.

İran rejimi saldırılarını başından beri kınayan ve Paris'teki İran PDK bürosuna, dayanışmalarını bildiren kurum ve kuruluşlar şunlar: Fransa Hükümeti, Sosyalist Enternasyonal, Fransız Sosyalist Partisi, Fransa Özgürlükler Vakfı, Dünya Hekimleri ve Uluslararası Sağlık Yardım Dernekleri, Paris Kürt Enstitüsü ve Medya Güneşi Fransa Temsilciliği.

Diğer yandan, kamuoyunu Kürdistan'daki bu durum hakkında duyarlı kılmak için tüm Kürt örgütlerinin desteklediği "Paris Kürt Topluluğu" imzalı bir bildiri yayınlandı. 8 Mayıs 1993'te Paris'te bir protesto yürüyüşü için çağrıda bulunan Paris Kürt Topluluğu bildirisinde, Kürt halkının nerede olursa olsun Kürtlere yönelik her türlü saldırılara birlik içinde karşılık vermesini gerektiği hatırlatılarak, gerici İran rejiminin saldırılarının engellenmesi için bütün demokratik kurum ve kuruluşları İran üzerinde baskı yapmaya çağırıldı.

X. Çeko

ATİNA- İran'ın, PDK-İran askeri kamplarına ve Güney Kürdistan topraklarına yönelik saldırıları, Kürdistanlı devrimci ve yurtsever örgütlerin oluşturduğu bir komite tarafından çok yönlü eylemlerle protesto ediliyor.

YEKBÜN, PDK-İran, YNK, PDK-İrak, PSK, RIZGARI, PDK-Hevgirtin tarafından oluşturulan komite, başta Yunanistan demokratik kurum ve kuruluşları olmak üzere, genel olarak insan hakları savunucuları, diplomatlar, parlamenterler nezdinde girişimlerde bulundu, saldırılara karşı sessiz kalmamalarını istedi.

Komite tarafından yapılan açıklamada; Kürt halkının ulusal demokratik hakları için sürekli mücadele verdiği, kendi kaderini tayin hakkı için verdiği mücadele nedeniyle Kürt halkının kendi topraklarını sömürgeleştiren devletlerin barbar saldırılarına maruz kaldığı belirtilerek, İran'ın Güney Kürdistan topraklarına yönelik saldırıları sonucu çok sayıda insanın yaralandığı, binlerce insanın yerlerinden göç etmek zorunda bırakıldığı vurgulandı. 13 Mart tarihinde de benzeri bir saldırının olduğu, dünya demokratik kamuoyunun kararsızlığı ve bölgeyi kontrol eden mütefiklere bağlı çekiç gücün duyarsızlığı nedeniyle İran'ın daha rahat davrandığını belirtildiği açıklamada, Kürt halkının kendi özgürlüğü için verdiği mücadelesinin desteklenmesi gerektiği vurgulandı. 30 milyonluk Kürt halkının insani ve demokratik hakları tanınmadıkça bölgede barışın sağlanmayacağı, Ortadoğu'da kalıcı ve demokratik bir barışın sağlanması için Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi gerektiği görüşü savunuldu.

Komite temsilcileri, Yeni Demokrasi Partisi dışişleri sorumlusu Papa Anastasiya, PASOK dışişleri sorumlularından Dimitris Kustas, Yunanistan Komünist Partisi (KKE) dışişleri sorumlularından Anguralis ve Birlik Partisi (Sinaspismos)'nden bir heyetle görüşerek konu hakkında bilgi verdiler. Sky Radyo istasyonu, Yekbün ve Rızgari temsilcileriyle uzun bir röportaj yaparken, Flash Radyo ve bazı basın-yayın organları Kürdistanlı yedi örgütün oluşturduğu komitenin çağrısına yer verdiler.

Komite temsilcileri BM Temsilciliği, Avrupa Parlamentosu üyeleri, Yunan Dışişleri Bakanlığı, İnsan hakları örgütleri ve diğer bazı demokratik kurum ve kuruluşlar nezdinde girişimlerde bulunarak İran'ın saldırılarını kınamalarını, gelişmelere seyirci kalmamalarını istediler.

YEKİTİYAMALBATÊNKURD (KÜRT AİLELER BİRLİĞİ) KURULDU.

● Mahmûd Malazgirtî

HAMBURG- 2 Mayıs 1993 günü Almanya'nın Hamburg eyaletinde YEKMAL-KURD (Kürt Aileler Birliği) 124 kişilik kurucular kurulu tarafından resmen kuruldu.

Kürt çocuklarının Hamburg okullarında kendi anadilleri olan Kürtçe dil derslerini alabilmeleri ve benzer amaçla çalışma yürütecek olan YEKMAL-KURD'in ilk çalışmaları Eylül 1991 tarihinde başladı. Eylül 1991'de Hamburg eyaletinde bulunan bazı Kürt aileleri ve Kürt öğretmenlerinin girişimiyle Kürt aileler inisiyatifi kuruldu.

Daha sonra bu inisiyatif kendi arasında 6 kişilik bir girişim komitesi seçti. Girişim Komitesi çalışmaları, birliğin resmi kuruluş tarihi olan 2.5.93 gününe kadar yürüttü. 2.5.1993 günü Hamburg'ta 124 kişi ile toplanan kurucular kurulu, yönetim kurulu ve denetleme kurulunu seçti. Yönetim kuruluna Hüseyin Ergün, (Başkan) Ali Acar (Başkan yardımcısı), Enver Budak (Sayman), Giyasettin Yıldız, Ali Köylüce, Hüseyin Yavuz, Süleyman Ergün, Naciye Çelebi, Hasan Alagöz, Abdurrahman Ala, Haydar Yusuf; yönetim kurulu yedek üyeliklerine Mehmet Baran, Rohat Çiçek ve Derviş Akbulak; denetleme kuruluna ise Hasan Özkan, İbrahim Bingil ve Mustafa K. seçildiler.

Li Girtêgeheke Suriyê 60 Kurd Hatin Şewitandin

Navenda Nûçeyan- Di roja 25.3.1993'an de li Suriyê, li Girtêgeha Hisîçê ji alî hin hêzên tarî de agir hat derxistin û di bûyera şewitandina girtêgehê de 60 girtiyên Kurd mirin, 30 heb ji birindar bûn. Li ser vê yekê partiyên Kurd ên Suriyê Partiya Hevgirtina Gelê Kurd Li Suriyê, Partiya Demokrat a Kurd a Yekbûyî Li Suriyê, Partiya Demokrat a Kar a Kurd li Suriyê, di 26'ê Adara 1993'an de daxuyanîyek çapemeniyê kirin û di derheqê vê bûyerê de hin agahdarî dan. Di daxuyanîyê de dewleta Suriyê berpirsiyarê vê bûyerê îe nişandan û ewha tê gotin:

"Di berbenga roja 25'ê Adara 1993'an de xelqê Hisîçê ji kuştina bi dehan girtiyên zindanên Hisîçê hesiyan. Pîrraniya van kuştîyan Kurd bûn. Li ser vê qetîamê, karbidestên sulha meheli, rihsipî, serokeşîr, musulmanên dîndar û hin endamên Meclîsa Gel daxwaza civîneke taybetî kirin. Di vê civînê de walî û serokê emniyetê ji amade bûn. Di civînê de walî li ser bûyera şewitandinê sekînî. Li gor agahdariya walî, vê bûyerê di saet 11'ê şeva çarşema 24'ê Adarê de rû daye. Walî di axaftina xwe de ewha got: 'Di eynî şevê de şeş girtî rabûne don (gaz) li dora qawîşek mezin

rêtine û agir berdanê. Bi pêketina agir re 57 girtî mirine û 30 kes birindar bûne. Piştî rojekê hejmarê miriyan gihîştîye 60 kesî.' Walî di axaftina, xwe de ji kesên ku beşdarî civînê bûne daxwaza razîkirina malbatên kuştîyan kir.

"Baweriya me bi beyanên karbidestên dewletê û walî nehat. Sedemên bawermekirina me ev in:

- 1) Çewa ev kesên girtî dikarin derkevin derwayî qawîşê û agir derxin?
- 2) Ev don ji kuderê peydeyê kirin?
- 3) Ji bo çî notîrvanên girtêgehê nikaribûn miftê bişkînin û bikevin hundîr?
- 4) Çima cîhazên agirvemirandinê di dema agir de nehatin bikaranîn?

"Divê bersîva van pîrsan bi aşkerayî bînin dayin. Ji bo ku edalet cîyê xwe bibîne divê berpirsiyarên vê bûyerê derkevin holê û bînin cezakirin. Em daxwaza mahkemekirina suçdaran a li hember raya giştî û çapemeniyê dikin.

"Bi vê munasebetê em daxwaz ji gelê xwe û hemwelatîyên xwe yê baş dikin ku li hember hewildana veşartina rastîyan derkevin û rê nedin bûyerên nijadperestiyê. Bi vî awayî em ji gelê xwe dixwazin ku yek bin û ji bo gihîştina armancên xwe bixebitin."

Kürtlerin özgürlük kavgasını kazanabilmeleri, özgür olabilmeleri için değişik biçim, düzey ve alanda çok şey yapmaları gerekir. Bütün güç ve enerjimizi hiç bir zaman bir alanda toplamaya, bütün umutlarımızı da o alandaki mücadeleye bağlamamaya özen göstermeliyiz. Mücadelenin bir biçimi, bir diğer biçimin başarısı ve paraleli olmalıdır. Bu mücadele biçimlerinden biri de legal bir Kürt partisi çerçevesinde yürütülecek mücadeledir.

Önümüzdeki dönemde, Kürtler ulus olarak, diğer mücadele biçimleri ile birlikte legal siyaset alanında da çok sert bir mücadele yürütmek zorunda kalacaklardır. Bunu, dağınık bir biçimde karşılayabilmek mümkün değildir. Bu sert mücadelede yenilmemek için legal alanda ulusal bir Kürt partisini kurmak gerekir. Bu, Türkiye'deki bütün Kürtlerin destek verebileceği önder nitelikte ve Kürt davasının legal alana yansımaları olabilecek bir parti olmalıdır. HEP'in tersine, sadece bir Kürt partisi olmalı. Bir Kürt partisi bu aşamada kendisinden başka

Önümüzdeki dönemde, Kürtler ulus olarak, diğer mücadele biçimleri ile birlikte legal siyaset alanında da çok sert bir mücadele yürütmek zorunda kalacaklardır. Bunu, dağınık bir biçimde karşılayabilmek mümkün değildir. Bu sert mücadelede yenilmemek için legal alanda ulusal bir Kürt partisini kurmak gerekir. Bu, Türkiye'deki bütün Kürtlerin destek verebileceği önder nitelikte ve Kürt davasının legal alana yansımaları olabilecek bir parti olmalıdır. HEP'in tersine, sadece bir Kürt partisi olmalı. Bir Kürt partisi bu aşamada kendisinden başka bir şey olamaz.

bir şey olamaz.

Büyük küçüklü bütün Kürt çevrelerinin ortak paydası olması gereken böyle bir partide, tüm Kürt aydın ve yurtseverleri de yer alabilmelidir. Gruplar arasındaki şu veya bu şekilde etrafında toplanmış bir grup insanı, bir çok Kürdün saygı ve güven duyduğu bir tek insanı bile dışarıda bırakacak şekilde bu partiye yansımamalıdır. Bu işi ben yapacağım, bunun için de benim seçilmem lazım anlayışından çok, bu işi kim en iyi yaparsa o görev almalı, iş yapma imkanı bulmalı mantığı egemen işbölümü anlayışı olmalıdır. Birileri, bu partinin işlerini yürütmeliyiz, yönetimine bizler seçilmeliyiz anlayışından yola çıkarak parti içinde faaliyet göstermeye başladıkları andan itibaren, parti zayıflamaya başlar. Böyle bir tutumun özünde, başkalarının yurtseverlik ve fedakarlık yapma isteğine ambargo koymak, başkalarının iş yapmasını engellemek yatar. Hangi şahıs en iyi hangi düzeyde iş yapabiliyorsa, orda görev alabilmek için seçilebilmelidir. İşte böylece, Türk düzen partilerinin Kürdistan'dan bir tek milletvekili çıkarmaması sağlanabilir. Kendisini düzen partilerinden milletvekili aday olarak gösteren kişinin, işbirlikçi olarak görülmesi ve oy

verilmemesi, zamanla bütün Kürt kitlesinin ulusal kültürü haline gelmelidir.

Parti, değişik Kürt örgütleri arasındaki programsal ayrılıklar nedeniyle her zaman varolacak olan tartışma ve mücadeleden uzak durmasını mutlaka bilmelidir. Genel Kürt davasına paralel, ama politika üretmekte tamamen bağımsız olmalıdır. Kürt hareketinin yasal olmayan taraflarının sorumluluğunu dolaysız olarak taşımaktan uzak durmalıdır.

Bilgili, kültürlü, tanınmış, politika ve diplomatik ilişkilerde usta, birliği sağlayıcı, saygın ve kararlı bir genel

başkanın önderliğinde olması gereken bu parti uzun ve zor mücadele yıllarını hesaplayarak Kürt davasının önündeki yasal engelleri teker teker yıkmayı ve yerine özgürlüğün yolunu açan kazanımları koymayı amaçlamalıdır. Türkiye hükümetinin karşısına Kürtlerin özgürlük istemlerini temsil eden bir organ olarak çıkmalıdır. Uluslararası diplomatik ilişkiler alanında meşru bir Kürt temsil organı gibi ilişkilerde bulunmalı ve geniş ilişkiler ağı kurmalıdır. Dünya basın ve yayın organlarını yapacağı işlerden çok erken haberdar etmeli.

Bu parti, merkezini zamanla Diyarbakır'a taşımalı, milletvekilleri toplantılarını düzenli olarak yapabileceği bir salonu olmalıdır. Bu, giderek resmi dili Kürtçe olan bir Kürt Meclisi işlevini almalıdır. Bu işler için halkın bir tür onay ve aktif desteğini sağlaması ve bunun hesabını yapması gereklidir. Bu konudaki işler yavaş yavaş ama kararlıca yapılmalı. Ancak Ankara'daki meclis toplantılarına, kimin ne zaman ne söyleyeceği konusunda hazırlıklı ve programlı olarak katılmalıdır.

Böyle bir partinin seçimlere girmesi yasaklandığı zaman, düzen partilerinden biri ile milletvekili pazar-

Nasıl Bir Legal Kürt Partisi

● S. BENGİN

lığına girmemeli, Kürt seçmenlerin sandık başına gitmemeleri sağlanmalı ve kendi sembolik milletvekillerini kendi seçmeli ve toplantılarını kendi salonlarında yapmalı kararlar almalı ve beyanatlara vermeli. Böylece, tarih ve sistem itibarı ile giderek Kürdistan'a özgü ayrı bir seçim yapılmasını sağlamalıdır.

Kürt hareketinin bugün vardığı düzey, böyle bir partiyi yaratabilecek kapasite ve güçtedir. Özgürlük mücadelesi zor ve çok yönlüdür; kolaylaştırmak ve hızlandırmak için böyle bir araca ihtiyaç vardır. Her zorluğa rağ-

men bunu yaratmak zorunludur.

Kürt hareketinin bu gün vardığı düzey, acil görev ve sorumluluklar gerektirir ve bu konuda çok büyük fedakarlık ve olgunluk göstermemizi ister. Eğer ulus olarak bu konuda başarılı bir mücadele veremezsek diğer bütün alanlardaki başarılarımız çok etkisiz kalabilir. Mevcut tecrübe, bize şu veya bu örgütün kendi başına bu işi başarmasının mümkün olmadığını gösterdi. Bir Kürt partisi giderek bir çevrenin partisine dönüşmemelidir.

Saldırıya ulus olarak maruz kalıyoruz savunmayı da ulus olarak yapabilmeliyiz. Bu işte herkese şu veya bu biçimde bazı görevler düşer. Bu ortak işbölümünde, önümüzdeki her türlü zorluğu sonuçta ulus olarak aşmamız gerekir. Ulus olarak aşılmayan zorluk kalıcı da değildir. Ulusal çıkarlarımız sözkonusu olduğu zaman, grupsal çıkarlarımızdan feragat etmesini mutlaka öğrenmeliyiz. Bu işleri organize etmek kuşkusuz öncü Kürt güçlerinin görevidir.

KÜRDİSTAN FEDERE DEVLETİ İLK RESMİ ANTLAŞMASINI YAPTI

□ Kürt Federe Devleti İle Suriye Arap Cumhuriyeti Arasındaki İlk Resmi Bilimsel ve Kültürel İşbirliği Antlaşması Yapıldı.

HEWLÉR (Medya Güneşi) - Kürt Federe Devleti, devletlerarası ilk resmi bilimsel ve kültürel işbirliği antlaşmasını, çeşitli temas ve görüşmelerden sonra imzalanan bir protokolle Suriye Arap Cumhuriyeti'yle gerçekleştirdi.

Sözkonusu protokol, 1 Mart 1993'te, Suriye Yüksek Öğretim Bakanı Dr. Saliha Sankır adına Prof. Dr. Muhitin İsa ile Kürt Federe Devleti adına görüşmelere katılan heyetin başkanı, Kürdistan Parlamentosu üyesi ve Salahaddin Üniversitesi öğretim görevlisi Prof. Dr. İzedin Mustafa Resul tarafından imzalandı.

Varılan anlaşma gereği, Güney Kürdistan üniversiteleriyle, Suriye üniversiteleri, taraflar arasında bilimsel ve kültürel işbirliğini artırmayı, karşılıklı öğretim görevlileri transferini sağlamayı, karşılıklı olarak öğrencilerine belli sayıda kontenjan ayırmayı, mali yükümlülüklerini resmi görüşme ve yazışmalarla yerine getirmeyi karar altına aldılar.

Anlaşma Selahaddin Üniversitesi adına Prof. Dr. İzedin Mustafa Resul'un Suriye Yüksek Öğretim Bakanı Dr. Saliha Sankır ile yaptığı görüşmeden sonra, taraflardan Suriye Yüksek Öğretim Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Muhitin İsa ile Prof. Dr. İzed Mustafa Resul tarafından imzalanarak yürürlüğe girdi.

Protokolde, "Irak Cumhuriyeti" ibaresi yer alsa da, Suriye'nin Körfez Savaşı öncesi ve bugün de, Irak rejimiyle hiçbir ilişkisinin bulunmayışı dikkate alındığında, aslında sözkonusu anlaşma, fiilen de olsa Kürt Federe

Devleti'nin Suriye tarafından tanınması anlamını taşıması bakımından dikkat çekicidir.

Protokolün tam metni aşağıdaki gibidir:

- 1) Her iki tarafın öğretim üyeleri ders vermek, bilgi edinmek amacıyla karşılıklı ziyaretlerde bulunacaklar.
- 2) Taraflar her iki tarafı ilgilendiren konularda ortak bilimsel çalışmalar yapacaklar.
- 3) Taraflar imkanları dahilinde, ihtiyaç duyulan alanlarda öğretim üyelerini transfer edebilecekler.
- 4) Bilgi edinme amacıyla, idari kadrolar karşılıklı ziyaretlerde bulunabilecekler.
- 5) Taraflar, staj veya öğrenim görmek için karşılıklı olarak birbirlerinin belli sayıdaki öğrencilerini kabul edecekler.
- 6) Taraflar öğrenim üyelerinin master ve doktora öğrenimlerini denetleyebilecekler.
- 7) Taraflar birbirlerinin bilimsel kongrelerine, seminerlerine ve diğer bilimsel çalışmalarına katılacaklar.
- 8) Taraflar birbirlerinin kitap, dergi ve diğer yayın organlarından yararlanacak.
- 9) Taraflar ortak kitap yazma, çevirme gibi çalışmalarını destekleyecek.
- 10) Taraflar birbirlerinin eğitim öğretim plan ve programlarını geliştirme çalışmalarını destekleyecek ve yardımcı olacak.
- 11) Yukarıdaki maddelerin gerçekleştirilmesinden doğacak olan mali sorunlar resmi yazışmalarla çözümlenir.

Haber Merkezi- İşçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs bu yıl da değişik etkinliklerle kutlandı. Devlet yetkilileri Olağanüstü Hal bölgesinde 1 Mayıs'ın alanlarda kutlanmasına izin vermezken Tunceli'de 2-3 bin insanın katılımı ile 1 Mayıs kutlaması yapıldı. Diyarbakır'da sendikalar 1 Mayıs'ı işyerlerinde, sendika binalarında kutladılar. İstanbul'da iki ayrı yerde 1 Mayıs kutlaması yapılırken Türkiye'nin diğer bazı yerlerinde de 1 Mayıs değişik etkinliklerle kutlandı.

Güney Kürdistan ve yurtdışında da 1 Mayıs kutlamaları coşkuyla yapıldı. Kürdistanlı güçler de Avrupa'daki kutlamalara aktif bir biçimde katıldılar. Ajansların haberlerine göre özellikle Rusya'da 1 Mayıs kutlamaları Yeltsin karşıtı gösterilere dönüştü.

Muhabirlerimizin bildirdiklerine göre Kürdistan, Türkiye ve Avrupa'nın bazı yerlerindeki 1 Mayıs kutlamaları şöyle oldu:

Diyarbakır

Diyarbakır'da 1 Mayıs'la ilgili bütün hazırlıklar önceden tamamlanmasına rağmen devlet 1 Mayıs'ın alanlarda kutlanmasına izin vermedi. Bölge Valiliği yaptığı açıklamada 1 Mayıs'ın işyerlerinde veya sendikalarda kutlanacağını bildirdi. Bunun üzerine Diyarbakır'daki sendikalar, iş yerlerinde ve sendika binalarında 1 Mayıs'ı kutladılar.

Tes-İş Sendikası, sabah saat 9.00'da 1 Mayıs'ı kalabalık bir işçi kitlesiyle kutladı. 1 Mayıs ve Kürdistan devrim şehitleri için yapılan saygı duruşundan sonra halk oyunları oynandı.

Tes-İş Sendikası 1 Nolu Şube Başkanı Ali Üncü yaptığı konuşmada 1 Mayıs'ın anlam ve önemine dikkat çekerek, ülkedeki gelişmeleri değerlendirdi. Devletin Kürdistan'daki uygulamaları ve bunun sonuçları üzerinde duran Üncü, konuşmasının sonunda Kürt sorununun uluslararası boyutu dikkate alınarak asayiş ve askeri, iç sorun olarak görülmesinden vazgeçilmesi; siyasal çerçevede, adil, demokratik ve barışçıl yöntemlerle çözüm yollarının açılması; insan hakları ihlalleri, sürgün, katliam, zorla göçettirme, işkence ve cinayet gibi durumlara derhal son verilmesi; olağanüstü hal yasası, kararname, bölge valiliği ve koruculuk vb. diğer bütün yasalara; uygulamalardaki ayrımcı, baskıcı düzenlemelere derhal son verilmesi; Kürtlerin kendi gelecekleri ile ilgili söz ve karar sahibi olmalarının demokratik, barışçıl tek çözüm olduğu gerçeğinden hareketle özgür ve demokratik koşullar mutlaka sağlanması gibi önerilerde bulundu.

Harb-İş Sendikası Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu da 1 Mayıs ile ilgili olarak bir basın açıklaması yayınladı. 1 Mayıs üzerindeki yasaklamalara, Kürtlere yönelik baskılara değinildiği açıklamada devamlı şöyle deniliyor:

"Türkiye işçi sınıfı, ülkemizdeki bu antidemokratik uygulamaya karşı birlik içinde mücadele etmelidir. Üç büyük işçi konfederasyonu bu birliği sağlamak yerine karşılıklı suçlamalara girişmişlerdir. Halbuki bu konfederasyonlar, egemenlere karşı işçi sınıfının birliğini sağlayarak 1 Mayıs'ı kutlamalıydı. Ancak, İstanbul'da bile bu birliği sağlayamayan işçi örgütleri, ülke genelinde işçilerin birliğini nasıl sağlayacaktır? Kürt halkına uygulanan baskı politikalarına karşı sessiz olan demokratik kitle örgütleri 'halkların kardeşliğini' nasıl sağlayacaktır?"

"İşte bu nedenle bölge emekçileri olarak diyoruz ki, ülkemizde uygulanan bu gerici ve şoven politikalara dur demek için işçi sınıfı mücadele birliğini 'halkların

1 MAYIS COŞKUyla KUTLANDI

kardeşliği' temelinde sağlamalıdır. Bir aydır süren barış sürecinde dökülen kanı durdurmak için üretimden gelen gücümü zü kullanmalıyız. Ülkemizdeki bu antidemokratik uygulamalara dur demek için genel grevi zorunlu görüyoruz."

Güney Kürdistan

1 Mayıs Güney Kürdistan'da özgürce kutlandı. Güney Kürdistan'ın başkenti Hewlêr'de, "Rewtî Komünîst" örgütünün organize ettiği ve tüm tarafların katıldığı 1 Mayıs şenliği tam bir bayram havasında geçti.

Şehir merkezindeki büyük parkta, açık havada yapılan şenliğe binlerce kişi katıldı. Büyükçe bir bez üzerine yapılmış Marks, Engels ve Lenin'in portrelerinin yer aldığı afiş, alanın orta yerine asıldı, göndere kırmızı bayrak çekildi ve sarı, yeşil,

Pendik'te 1 Mayıs '93

(Foto: Medya Güneşi)

kırmızı balonların uçuştugu park tam bir bayram görünümü veriyordu.

Şenlik yumruklar havada Enternasyonal Marşı'nın okunmasıyla başladı. Daha sonra günün anlam ve önemini belirten bir konuşma yapıldı, şiirler okundu, şarkılar söylendi ve halaylar çekildi. Tam bir karnaval havasında geçen şenlik hava karamadan önce sona erdi ve kitleler sessizce dağıldılar.

İstanbul

İstanbul'da Pendik Meydanı'nda Mayıs, DİSK'e bağlı sendikaların yanısıra, demokratik kitle örgütleri, gazetemizin de içinde yer aldığı "Sosyalist Dergiler Platformu" ile HEP, SBP, TSİP ve kamu sendikaları tarafından büyük bir coşku ve devrimci özüne uygun bir şekilde kutlandı. Miting başlamadan önce sanatçı Bilgesu Erenus tarafından Kürtçe-Türkçe türküler okundu ve çeşitli programlar yapıldı.

Yaklaşık 20 bin kişinin katıldığı miting, saat 15.00'te 104 yıllık geleneğin, 1 Mayıs şehitlerinin ve 1977'de Taksim Meydanı'nda şehit düşenlerin anısına 1 dakikalık saygı duruşuyla başladı; Enternasyonal Marşı'yla devam etti.

Mitingteki ilk konuşmayı Kemal Ne-

bioğlu yaptı. Nebioğlu, 12 Eylül rejimi tarafından yapılan çağdışı anayasasının yarattığı bütün tahribatların giderilmesi için yeni ve çağdaş bir anayasanın yapılmasının şart olduğunu belirtti. Nebioğlu, grevli-toplu sözleşmeli hakların tanınması, çalışma yasalarının İLO sözleşmelerine göre düzenlenmesi gerektiğini vurguladı.

Kamu Çalışanları Sendikaları adına bir konuşma yapan Tüm Bel-Sen Genel Başkanı Vicdan Baykara ise, "Yeni Dünya Düzeni"nin yarattığı tehlike, acı ve yoksulluklara dikkat çektikten sonra, Türkiye'de de antidemokratik bir sömürü düzeninin hüküm sürdüğünü; dağlarda ve şehirlerde yüreği, ülkesi ve emekçi halkı için çarpan gençlerin sorgusuz, yargısız öldürdüğünü, zulmün ve işkencenin günlük hayatın bir parçası haline geldiğini; emekçilerin kitleler haline işten atıldığını

vurguladı. Ayrıca Kürt sorununun çözümü konusunda da düşünce belirten Baykara, kirli savaşın son bulmasını istediklerini, barışçı ve demokratik çözümleri desteklediklerini, kontrgerillanın vahşetine göz yummayacaklarını kaydetti.

Mitingte atılan yoğun sloganlardan bir kaç şunlardı: "Bijî Yek Gulan", "Bijî Serxwebûna Kurdistan", "Yaşasın Türk ve Kürt Halklarının Kardeşliği", "Kahrolsun Sömürgecilik".

Bu arada gazetemizin yeşil-sarı-kırmızı, Kürt ulusal bayrağı simgeleyen renklerin üzerinde "Bijî Yek Gulan" yazılı pankartı, bir yandan büyük bir dikkat ve sevgi toplarken, diğer yandan polis oldukları sanılan iki kişi pankartın kapatılmasını istedikler. Gerekçeleri de bu pankartın tespit edilen pankart ve sloganların arasında olmadığı şeklindeydi. Ancak uzun bir tartışmadan sonra, pankarta müdahale edenler oradan ayrıldılar. Çağdaş Sinema Oyuncuları'nın pankartının etrafında biriken insanların ellerinde bulunan Musa Anter, Yılmaz Güney ve Nazım Hikmet resimleri dikkat çekiciydi.

Olaysız ve coşkuyla bir şekilde geçen miting, saat 18.00 sıralarında dağılırken, "Sosyalist Dergiler Platformu" tarafından oluşturulan kortej yer alanlar meydandan tren istasyonuna kadar marşlar söyleye-

rek ve sloganlar atarak yürüdüler.

Türk-İş tarafından Şişli Abide-i Hürriyet Meydanı'nda düzenlenen miting, saat 12.00'de saygı duruşuyla başladı. Ancak yapılan saygı duruşu mücadele ve 1 Mayıs şehitleri için değil, Atatürk için yapıldı. Uluslararası işçi sınıfının Enternasyonal Marşı yerine de İstiklal marşı okundu.

Mitingin dağılması sırasında, kortej yapıp yürüyen devrimci sol güçler polis saldırısına uğradılar. Polis yürüyüşçüleri copleyarak dağıttı.

Mersin

Mersin'de 1 Mayıs işçi sendikalarının oluşturduğu tertip komitesinin öncülüğünde memur sendikaları, siyasi partiler ve devrimci, yurtsever dergi ve gazetelerin oluşturduğu platform tarafından coşkuyla bir kitle katılımı ile kutlandı.

Kürt ulusal demokratik güçleri, Halkın Emek Partisi, Medya Güneşi, Deng ve Newroz dergisi flama ve pankartları altında ayrı ayrı fakat disiplinli bir şekilde katıldılar.

Medya Güneşi taraftar ve okuyucuları Bijî Yek Gulan flaması altında disiplinli bir şekilde yürüyüş ve mitingde katılıp, yer yer Deng dergisi taraftarları ile birlikte "Bijî Yekiti, Bimre Zordestî, Bijî Kurdistan, Bijî Yek Gulan, Bijî Yekitiya Kurdan" ve "Kahrolsun sömürgecilik" sloganlarını attılar.

Paris

Bu sene binlerce kişinin katıldığı 1 Mayıs yürüyüşünde Kürtler her örgütün kendi flamasını taşıdığı büyük bir kortej halinde Kürtçe yazılı "Bijî Yekitiya Gel a Kurd" (Yaşasın Kürt Halkının Birliği) flamasının ardından yürüdüler. Havgirtin-PDK, KAWA, KKP, PKK, PRK(Rızgari), PSK, TSK ve YEKBÜN ortak bir bildiri yayınladılar. 1 Mayıs'ın dünya, Türkiye ve Kürdistan'da kutlanma sürecine kısaca değinildiği bildiride devamlı şu görüşlere yer verildi:

"Kürt halkının yurtsever güçlerinin sorunun çözümüne yönelik önerdiği ilk etapta atılması gereken acil adımları dahi görmemezlikten gelmekte, ısrarlı bir tutumla halkımızı ve onun yurtsever geçlerini 'terörist' gibi göstermeye çalışmaktadır. Oysa, zulme karşı direnme hakkına sahip her halk gibi Kürt halkı da tüm mücadele biçimlerini somut koşullara uygun olarak yürütme hakkına sahiptir. Asıl terörist, eşi görülmemiş baskı ve barbarlık politikasına direnen Kürt halkı ve onun yurtsever güçleri değil, çağdaş, adil, barışçı çözüm yöntemlerine kapıyı kapamakta ısrar eden, tank ve toplarını uçaklarını, dev ordu ve polis mekanizmalarını kullanarak mazlum Kürt halkına terör uygulayan TC devletinin bizzat kendisidir..."

Kortej sırasında YEKBÜN ve TSK taraftarları aynı flama altında yürüdüler ve YEKBÜN-Fransa Komitesi/TSK-Fransa Komitesi imzalı ayrıca bir bildiri dağıttılar.

Hamburg

Hamburg'ta yapılan 1 Mayıs kutlamalarında HEVKAR, KOMKAR, ERNK, KKP vb. Kürt örgütlerinin tüm ilk kez birlikte yürüdüler.

Gerek 1 Mayıs kutlamalarının verdiği coşku Kürt örgütlerinin ilk kez beraber yürümeleri ile birleşince, Kürt kitlesi arasında büyük sevinç yarattı. Bu durum Kürt halkının birliğe ne kadar susamış olduğunu göstermek için yeterliydi.

1 Mayıs yürüyüşünde Kürt ve Almanların yanı sıra bir çok göçmen grubu da vardı. Kutlama şenliklerle devam ederek sona erdi.

SELAHADDİN ÜNİVERSİTESİ İKİNCİ BİLİMSEL KONGRESİ'Nİ YAPTI

Cemal Zangana (*)

HEWLÊR- Güney Kürdistan'da bulunan Selahaddin Üniversitesi İkinci Bilimsel Kongresi'ni "Bilimsel Araştırma Yolu ile Demokrasiyi Kökleştirir, Kürdistan'ın yapılanmasını sağlarız" sloganı ile 24-25 Nisan 1993 tarihinde yaptı.

İkinci Bilimsel Kongre'nin 27.11.1990'da yapılması planlanmıştı. Saddam rejiminin Kuveyt'i işgal etmesi ve ardından mütefrik güçlerin bölgeye müdahale etmeleri kongrenin ertelenmesine yol açmıştı. Kürdistan Federe Devleti'nin ilanı ile girilen süreç böylesi bir kongrenin koşullarını yarattı. Kongre için 24 Nisan tarihinin seçilmesi, o günün Kürdistan tarihindeki öneminden kaynaklanıyor. Bilindiği gibi Kaladıza şehri 24 Nisan 1974 günü sömürgeci Irak rejimi tarafından bombalanmıştı.

İkinci Bilimsel Kongre 24 Nisan 1993 günü saat 10'da Mühendislik Fakültesi'nin Rızgari adlı konferans salonunda Kürdistan Bölge Hükümeti Başkanı Kosret Resul, Parlamento Başkanlığının temsilcisi, eski başbakan Fuat Masum, bazı parlamenter ve bakanların hazır buldukları bir törenle açıldı. Kuran-ı Kerim'den ayetler okundu, başta 1974'teki Kaladıza şehitleri olmak üzere Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde şehit düşenler için saygı duruşunda bulunuldu.

Selahaddin ve Süleymaniye üniversitelerinin rektörlerinin konuşmalarından sonra Dr. Fuat Masum, Irak Kürdistanı'nın bugünkü durumu konusunda önemli bir konuşma yaptı. Kongre çalışmalarını daha sonra iki ayrı salonda, 7 dalda kongreye sunulan 75 araştırmanın tartışılması ile devam etti. Özetleri bir bürosürde toplanan araştırmaların tam metinleri yakında bir kitap halinde basılacak.

Bilimsel Araştırmaların Konulara Göre Dağılımları:

Mühendislik	19
Dil, Psikoloji	6
Kimya, Fizik, Jeoloji	11
Coğrafya, Sosyal Bilimler	6
Ekonomi, Hukuk	11
Tarih, Felsefe	15
Biyoloji, Ziraat	7

Kongre 25 Nisan günü yine Rızgari salonunda yapılan bir törenle sona erdi. Burada sunulan öneriler tartışıldı ve şu kararlar alındı:

- 1) Kongrenin her iki yılda bir 24 Nisan günü yapılması,
- 2) Türkiye, Suriye ve Avrupa ülkelerindeki üniversitelerle ilişki kurup, bu üniversitelerden bilim adamlarının kongreye davet edilmeleri.
- 3) Kongreye sunulan araştırmaların kitap halinde yayınlanması ve araştırmaların Kürtçe özetlerinin de verilmesi.
- 4) Kongre süresince kültürel ve folklor faaliyetlerinin düzenlenmesi (Resim sergisi, müzik festivalleri vb.).

Önümüzdeki kongrenin 24 Nisan 1995 günü yapılması kararlaştırıldı.

(*) Cemal Zangana, Selahaddin Üniversitesi öğretim görevlisi ve İkinci Bilimsel Kongre'nin de üyesi.

Tabloyek ji Kurdistana Başûr: "KEVIRBARANKIRIN"

Tabloya "Kevir barankirin" ji aliye Xazî Mihemed Emin hatiye çêkirin. X. M.Emîn ji Kurdistana Başûr e. X.M.Emîn li ser tabloya xwe van tiştan dibêje:

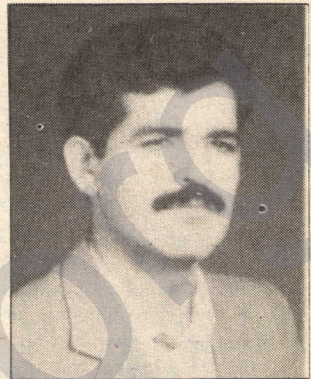
"Naveroka vê tabloyê bûyerek realist e û di dema me de rû daye. Li Kurdistana Başûr, bi taybetî jî li navçaya Germiyan, di herêma Kerkûkê de heta demeke nêzik jî desthilatdariya derebegtiyê hebûye. Herweha desthilatdariya dînî jî hebûye. Lehanga vê tabloyê jineke Germiyanê ye. Ev jin ji xelqê Gundê Qeşkan e. Qeşkan li ser Qadir Kerem a bajarê Kerkûkê ye. Navê vê jinê Hemîn bûye.

"Ev jina çeleng li hember adetên li dijî jinan bûye. Hemîn li hember rewşa civakî ya jinan a nebaş derketiye û ji bo guhartina peywendiyên paşverû tekoşîn kiriye. Nemaze di pîrsa mafên jinan de pîrr hassas bûye. Hemîn li hember zewacê derketiye û zewacê wekî gava yekemîn a bindestkirina jinan dîtiye û bi tu awayî nezewiciye. Hemîn, li hember cûreyên zilmê derketiye. Li dijî sâzûmana zordariyê wê dest avêtiye çek û bi ser zalim û zorkeran ve çûye. Tiştêkî girîng jî heye ku ev jin ne keça mirovekî navdar û xwedî desthilatdarî bûye.

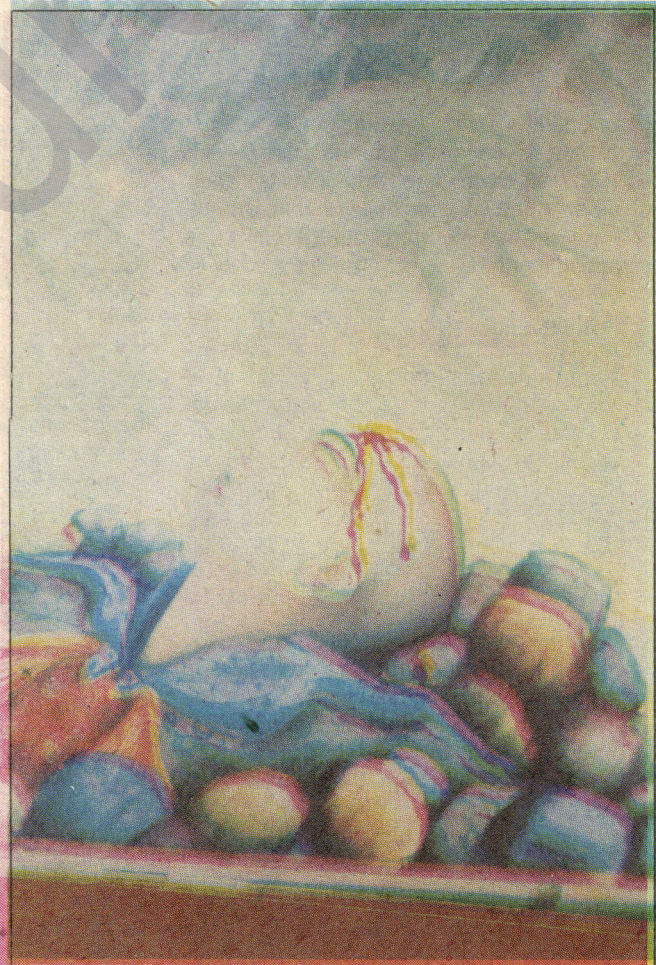
"Hemîn li navçeyê Qadir Kerem bûye xwedî nav û deng. Hemîn li vê herêmê li dijî şêxekî ku xwestiye desthilatdariya xwe di nav gel de bi cîh bike, bi çek rawestiye. Hemîn çek li dest li hember peyayên şêx rabûye û nehîştîye ku ew gundiyan têxin bin bandûra xwe. Hemînê bi vê berxwadana xwe şêx mecbûr kiriye ku vekişe.

Dîsa Hemînê çarekê bi bapîrê hunermendê vê tabloyê re jî li hember şêx şer kiriye û bi bapîrê hunermendê vê tabloyê re hatiye girtin. Lê di pey de ew ser xanî qul dikin û direvin.

Ev şêxê ku bi vî awayî bi Hemînê re dernakeve serî dawiyê fetwayekî derdixe û dibêje 'Ev karên ku ev jin têkilî wan bûye heram in'. Şêx bi vî awayî li ser navê dîn xelqê dixapîne. Di pey fetwaya şêx de Hemîn tê girtin û ji alî gel ve tê kevirbarankirin. Vê jina mîrxas bi kevirbarankirinek hovone tê kuştin. Divê bûyera kevirbarandinê de birayê jinikê bi xwe jî beşdar dibe. Çunkî ew jî bi şêx xapiyaye û bawerî pê aniye ku ev karekî pîroz e."

Xazî Mihemed Emîn

Tabloya "Kevirbarankirin"

Li Suriyê 3 Partiyên Kurdan "Yekîti" Çêkirin

Partiya Demokrat a Kurd a Yekîtiyê Li Sûriyê (YEKÎTÎ) ya ku ji yekitiya Partiya Pale ya Demokrat a Kurd, Partiya Hêvgirtina Kurd a Gelêrî û Partiya Demokrat a Kurd a yekbûyî pek hatibû Kongre xwe ya yekemîn çekir. Di kongrê de li ser rewşa gelê Kurd ê li Suriyê tê rawestîn û di derheqê siyaseta nijadperesta ya dewleta Suriyê de agahdarî tê dayin û ji bo bidestxwistina mafên netewî yê gelê Kurd berna-meyek siyasî tê pejrandin. Di daxuyaniya Kongra Yekîtiyê de ewha tê gotin:

"Di siha dirûşmên jêrî de, kongrê karê xwe domand:

Xebat ji bo:

* Pêkanîna yekitiya tevgera gelê Kurd li sûriyê.

* Pêkanîna demokrasî û pir partîtiyê li sûriyê.

* Rakirina rîkgiriyê ji ser gelê me yê Kurd li Sûriyê û bi destxwistina mafên wî yê millî û demokratîk.

* Piştgiri bona tevgera rizgarîxwaz a Kurd li seranserê Kurdistanê.

"Û bi bawerî û dilên gerim, nûneran serûber biryar bi helandina hersê rêxistinên da, û xebata tevan di çerçewa rêxistinekê bi navê Partiya Demokrat a Kurd a Yekîtiyê li Sûriyê «YEKÎTÎ» de de bête berdewamkirin û belavoka wê ya navendî bi (YEKÎTÎ-ELWEHDE) hate navkirin. Tevahiya nûnerên Kongrê di wê baweriyê de bûn

ku, ev ton biryara yekîtiyê, de di xizmeta geşkirin û pêşve birina xebata gelê Kurd li Sûriyê de be."

#Di kongrê de li ser Dewleta Federe ya Kurdistanê û êrişên dewletên dayir ên li ser gelê Kurd jî tê rawestîn û di daxuyaniyê de ewha tê gotin:

"Di warê rewşên Kurdistanê de, kongrê bi çavekî bilind li dirûşma federalîzma li Kurdistana Îraqê nihêrî û rola Berey Kurdistanî ya dîrokî di pêkanîna yekîtiya rêza welatparêz de û damezrandina perleman û fermadariya herêmî cîgehê pîrozbayî bû.

"Teror û kiryarên ku karbedestên Tahran, Anqera û Bexda li dijî gelê Kurd û hêzên demokrat li Îran, Türkiye û Îraqê pê dirabin hate protesto û rûş kirin û kongrê da xuyakirin ku aşî li rojhilata navîn rûnanê bêtî ku, pîrsa gelê Kurd bi şeweyekî dadmend çareser bibe û mafê xwe yê çarenûsî wergire.

"Hate dîtin ku, berê tevgera rizgarîxwaz a Kurd bi tevahî li pêş e û pêwîst û pêdiviyên lihevkerin û xweşkirina tîkiliyên biratî û hevkarîyê di çerçewa tevahiya tevgera rizgarîxwaz a Kurd de, erk û ustibar e, di gel rêzgirtina taybetiya rewşa her parçeyekî û dîrketin ji berdevkî û siyaseta qurretî û yek partîtiyê û bi tundî qedexekirin û gunehbarkirina birakujî û şerê navxweyî, eger û ûşt jî çî dibin bila bibin."

Kürdistan Press Gazetesi Başyazarı Orhan Kotan TC Başbakanı Süleyman Demirel'e bir mektup göndererek Kürt sorununun çözümü konusundaki görüş ve düşüncelerini dile getirdi. Orhan Kotan, TC'nin Kürt sorunu konusundaki geleneksel red ve imha politikalarına değinerek, militarizmin çözüm olmayacağına dikkat çekiyor, PKK'nin tek taraflı ateşkes kararı üzerinde durup bugünkü süreci genel hatlarıyla irdeliyor. Mektubunda Kürt ulusal güçleri arasındaki diyalog ve işbirliğinin, Kürt sorununa yönelik uluslararası dayanışmayı da arttıracığına değinen Orhan Kotan, buna karşı TC'nin olumlu adımlar atmaması durumunda, doğacak tüm olumsuzluklardan sorumlu olacağını belirtiyor.

Orhan Kotan'ın Süleyman Demirel'e gönderdiği 21 sayfalık uzun mektubundan bazı bölümleri okuyucularımıza sunuyoruz:

"PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan'ın, Avrupa Parlamentosu'nun önerisine uyarlı olarak, sürdürülen silahlı direnmeye tek taraflı ateşkes ile bir dönem ara vermesi, yalnızca Kürdistan açısından değil, Türkiye, İran, Irak açısından olduğu kadar; Türkiye'de Kürt sorununa da -Kürdistan Press'de son iki yıldan beri tartıştığımız ve çok boyutlu alternatifler ürettiğimiz- demokratik ve çağdaş çözümler üretilmesine büyük katkılarda bulunabilme şansına sahiptir. Aynı durum TC devletinin, hükümetinin, politikacılarının, basınının ve üniversitenin de konu ile ilgili düşünce ve önerilerinin pratik alanda ortaya çıkmasını, niteliğini ve güvenilirliğini kanıtlayıcı bir özelliğe sahiptir. "PKK'nin bu sıklıkla canı kalmıştır", "Devlet eşkiya ile görüşmez", "Gelin pişmanlık yasasından istifade edin, Türk adaletinin sefkatli kollarına sığının" biçimindeki yaklaşımların savaşın ikiye katlanarak genişleyip derinleşmesinden başka bir işlevi olmayacaktır. Bunları aşağıda irdeleneceğiz. Şunun altını kalınca çizmek gerekli, PKK'nin bu güne kadar Kürt hareketlerine ve diğer parçalardaki mücadelelere karşı sürdürdüğü katı ve uzlaşmaz tutumunun- şu ya da bu gerekçe ile veya zorunlu olarak- değişmesinin ortaya çıkaracağı politik, entelektüel ve maddi güç, tahminlerin çok ötesinde müthiş boyutlar kazanacaktır. Bunun doğal sonuçlarından biri TC'nin başarı ile sürdürdüğü 'Masum vatandaşın koruma, teröre karşı mücadele' tezinin hiç bir değeri ve işlevinin kalmayacağıdır. Teröre karşı mücadeleyi parlamentolar düzeyinde kabullenip destekleyen Avrupa ülkelerinin tutumlarının değişeceği de açıktır.

"Bu arada ortaya çıkan gelişmeler, ilk bir iki günlük demokratik yaklaşımlardan sonra Demirel- İnönü kabinesinin tekrar ve çok daha ısrarlı biçimde uyguladığı militarist çözümlere bel bağladıkları yönündedir. Buysa, düpedüz 'Doğu ve Güneydoğu'nun yani Kuzey Kürdistan'ın yeniden dehşet verici bir kan çölgüne çevrileceği anlamını taşımaktadır.

"Bunun sorumluluğu büyüktür. Faturası çok ağır ödenecek vahim bir savaş kışkırtıcılığı, tasarlanıp uygulamaya geçirilmek istenen toplu bir cinayet girişimidir. Konuyu Şırnak olaylarından bu yana irdelemek gerekiyor...

"Türkiye için çok büyük bir fırsat olan ve son yılların en güçlü hükümeti sayılan bu koalisyon hükümeti ile eğer militarizmin politikalarını ortadan kaldıramıyorsanız bunu hiç bir dönemde yapamayacaksınız demektir. Unutmayın Sayın Demirel, bir hükümetin gücü, ne aldığı oy sayısı ile ve ne de parlamentodaki kafa sayısı ile ölçülemez. Örneğin, mecliste ezici bir çoğunluğa sahip olan ANAP hükümetleri hiç de güçlü hükümetler değildi. Oysa sizin koalisyon hükümetiniz, yukarıda da vurguladığım gibi son dönemlerin en güçlü hükümeti idi. Yapamayacağı pek az

Kürdistan Press Başyazarından Demirel'e Mektup

"ÇAĞDAŞ ÇÖZÜM YOLU AÇILMALIDIR"

şey vardı. Bir kere, basın ve kamuoyunun net bir desteği... iş çevrelerinin keza açık ve net desteğine sahiptir. En önemlisi de, dış dünyada Türkiye'nin ciddiye alındığı, sırtının sıvazlandığı istisnai bir dönemi yaşamaktaydınız...

"TC, ateşkes dönemini şimdiye kadar getirdiği kabul edilmesi mümkün olmayan adli, polisye bir çizgi üzerinde tuttuğu sürece, PKK'ya verilecek desteğin boyutları hızla genişleyecek ve Kürtler Avrupa'da parlamentoları, basını, diğer kitle iletişim araçlarını, demokratik kuruluşları, kiliseleri, Amnesty gibi enternasyonal kuruluşları, avukat birliklerini, yazarları ve nihayet genel olarak demokratik kamuoyunu, şimdiye kadar görülmemiş biçimlerde ayağa kaldıracaklardır. Ateşkesi, pişmanlık yasalarına teslim olmakla, adaletin sefkatli kollarına sığınmakla ve de Türkiye'yi allak bullak eden dev bir sorunu küçümsemekle geçiren hükümetin ve devletin politikası tekrar bu kez, çok da-

layabilirsiniz. Ya da kitlelerin koalisyon hükümetine karşı pozitif tutumu olarak değerlendirilebilirsiniz. Fakat Sayın Demirel ne yazık ki o insan selinin içinde, ondan çok daha kabarık ve patlamaya hazır dev bir bomba olarak Kürt olma Kürt gibi yaşama, Kürt kimliği ile yaşama kararlılığı durmaktadır. Bölgeden bu eğilimi, bu inancı ve bu uğurda her türlü direnişe hazır yüksek düzeyde bir isyan potansiyelinin bütün canlılığı ile durduğunun unutmak gibi bir zaafın sahibi olmayınız. Bütün olasılıkları kabul edip, PKK'nin devre dışına atıldığını varsaysanız bile, geride bıraktıkları acılarla, üstlerinde bir ölüm ve zulüm bulutu gibi dolaşan öldürmeye eğitilmiş özel timlerle, komandolar ve diğer baskı ögeleri ile ve bunların ürettikleri son derece özgün değer ve inanışlarla politize olmuş kitleleri daha aşağı bir çizgiye çekmek mümkün olmayacaktır. En azından siyasi parti düzeyinde örgütlü 7 (KSP, Rızgari, Yekbün, Hevgirtin, RNK,

Ben bir Kürt aydını olarak, Türkiye'de Kürt sorununun, henüz teoride adı konmamış çok daha çağdaş, çok daha uygar çözümlere ulaşacağını sanıyorum. Ancak, bu çağdaş ve uygar çözümlerin yolu kapalıdır. Bu yol açılmalıdır. Kürt aydını Türk aydını ile beraber, Kürt politikacısı Türk politikacısı ile beraber sorunu yasaksız ve açık tartışabilmelidir. Yüzlerce alternatif üretilene kadar kuşku duymuyorum.

ha boyutlu şiddet olaylarına dönüştüğü zaman bunun tek sorumlusu sizler olacaksınız. Ve tabii, böyle bir durumda pılınızı pirtinizi toplayıp istifa etmekten başka seçeneğiniz olmayacaktır. Akan her dam la kanın hesabı -kim ve nerede ve de hangi gerekçe ile yaparsa yapsın, - sizin sırtınıza yıkılacaktır. Akan her damla kanın hesabını siz vereceksiniz.

"Sonuç olarak Sayın Demirel 21 Mart 1992'de içine çekildiğiniz ve Şırnak olayları ile de tümü ile teslim olup ellerine verdiğiniz militarizmin programı içinde hiçbir soruna çözüm getirme şansına sahip değilsiniz. Oysa, sorun acil, cesur ve önkoşulsuz ve demokratik çözüm önerilerine ihtiyaç gösteriyor. Bunun başlıca birinci ögesi koşulsuz GENEL-AF'tir. İkincisi, Aralık 1991 kabul edip açıkladığınız ve halen dilim sürçtü, öyle demek istemedim gibi bir açıklama da yapmadığınıza göre kabul ettiğiniz Kürt realitesine kesinlikle anayasal teminat sağlamak durumundasınız.

"Meseleyi PKK çizgisinde değil, genel olarak Kürt ulusal varlığının somut gerçekliği üzerinde biçimlendirmelisiniz. Kürt dili ve kültürü üzerindeki hertürlü müdahale ve yasakları kaldırmalısınız ve bunların doğal sonucu olarak, bölgedeki militarist gücü tümü ile bölgeden çekmelisiniz. Kürtler Türkiye'de siyasi örgütlenme hakkına sahip olmalıdırlar...

"Son 'Güneydoğu seferi'niz, anlaşılacağı kadarıyla, yukarıda sözünü ettiğim çerçevenin tümü ile dışında, hiçbir politik niteliği olmayan, kabaca geri kalmış bir bölgeye devletin ekonomik katkılarını anlatmaya çabalayan herhangi bir politikacının, herhangi bir seçim turundan başka anlam taşımamaktadır. Ve yine tabir yerinde ise bölge halkına rüşvet vererek, sorunu çözme gibi basit bir değerlendirmenin ürünüdür. Alanlara dökülen insan selini belki de bir DYP mitingi olarak algı-

TSK, KIP) ve siyasi grup düzeyinde örgütlü 3 (Kawa, Tekoşin, PKK- Vejin) Kürt grubu, küçümsemeyecek ölçüde uluslararası etkinliğe ve ülkede her an kitlesel boyutlara ulaşma potansiyeline sahip bir niteliğe sahiptirler...

"Bu arada şunu da vurgulamak da yarar var Sn. Demirel, Kürt sorunu hiç kuşkusuz Türkiye'nin en önemli sorunu. Ne var ki, Türkiye öyle bir coğrafya üzerinde ve öyle bir tarihsel mirasla iç içedir ki, bunlar her an, her saniye önlenmesi bir hayli güç sorunlar üretmektedirler. Örneğin, Kürt sorununu şöyle ya da böyle çözümlen TC'nin önüne dalı budaklı bir alevi sorununun gelmeyeceğinin hiç bir garantisi yoktur. Doğuda derinliğine örgütlenme olanağına sahip olmayan Hizbullah'ın Orta ve Batı Anadolu'da doğal ve fanatik bir tabana sahip olduğu hiçbir zaman unutulmamalıdır. Hemen hemen tümü hasta sayılması gereken özel tim ve benzeri kuruluşlarda beslenip büyütülen öldürmeye eğitilmiş insan gücünün, Vietnam'dan dönen ABD askerlerinden çok daha büyük problemleri metropol merkezlere taşıyacakları bir sır değildir. Koruculuğu bir geçim kapısı olarak benimseyen 30 binin üzerindeki kitlenin ekmek parasını kaybetmemek için ne tür provakasyonlara yöneleceklerini şimdiden görmek mümkündür. ...

"Siz sayın Demirel, sorunun bu canalcı niteliklerini görmemek için ısrarla direnen 'muhtarların muhtarı, baş muhtar' konumundan bir türlü vazgeçmiyorsunuz. 2000'li yılların eşliğinde, büyük atılımlara gebe Türkiye'de bir devlet fobisi bir devlet kabusu yaratmakla iştigal edilmektesiniz. Devlet güçlüdür, devlet taviz vermez, devlet bilmem ne yapmaz gibi esasen pratik politikada hiçbir kıymeti harbiyesi olmayan tekerlemeli konuşmalarınızın ve politik ilişkilerinizin merkezine oturtmuş durumdasınız. Oysa, devlet dünyanın her

yerinde küçülüyor, daralıyor. Devlet hayatın pek çok alanından çekilmek zorunda. Çünkü bu kaba devlet anlayışı, çağın sistemi olan demokrasinin önündeki en köhne engellerden biridir. Demokrasinin besleneceği kaynak toplumun aşağıdan yukarıya gelen özerk örgütlenmeleridir. Baskı gruplarının dinamizm ve canlılık kazanmalarıdır. Açıklıktır. Devleti temsil eden organ ve kurumların yöneticilerinin bu özerk yapılar karşısında kendilerini sorumlu hissetmeleri, bunlardan etkilenmeleri, bunlara karşı hesap verme sorumluluğunun bilincine varmalarıdır. Bırakalım, Doğu blokunu ya da Sovyetik uygulama bir yana, yalnızca Türkiye'de uygulanı gelen devlet kabusunun sonuçlarını gerçekten görmüyor musunuz?

"Bir de haklı olarak gurur duyacağınız(!) politik kadrolara sahipsiniz. Ana muhalefet partisinin genel başkanı, 'Hükümet korkaktır, kendileri gitmiyorsa, bırakınlar biz gidip Bosna'da savaşalım' buyuruyor. Bir diğer muhalefet partisi sözcüsü, 'Türk Ordusu derhal Ermenistan'a girmelidir' diye fetva çıkarıyor. Tabuları yıkmaya yanında, lüzumsuz konuşmaları ile de ün yapan Cumhurbaşkanı'nız, 'Biz tabikat yapsak da bir iki bombamız Ermenistan'a düşse ne olur?' gibi tarihe geçecek darbi meseller döktürüyor.

"Bunlar, iç politikanın seviyesini gösteren temel ölçülerdir. Ne demokratik bir içerikleri vardır, ne insani ve ne de çağdaş. Bunlar, Osmanlı Vezir-i Azamlarının, 'Urun ol hainin kellesini' mantığının 2000 'li yılların eşliğinde Türk politikacısında ete kemiğe bürünmüş halidir. Bir de ikide bir, 'Adriyatik'ten Çin seddine ulaşan Türklük dünyası' edebiyatınız yok mu? Burnunuzun dibinde Atlantik'ten Hint Okyanusuna uzanan dili de, dini de gelenek görenekleri de, bin yıllık tarihleri de hep iç içe ve süreklilik içinde olan Arap dünyasını halipür melalini de mi görmüyorsunuz?

"Dünyaya çağdaş ve uygar mesajlar verme çabasında olan Türkiye'de nasıl oluyor da bu kadar sorumsuz olabiliyorsunuz? Bu belirlemeler belki, Kürdistan'da sürdürdüğünüz şiddet politikasını besleyici ve hatta kışkırtıcı özellikler taşıyabilir, ama dünya açısından Mussolini İtalyası'nı, Hitler Almanyası'nı çağırıştırmaktan başka bir işlevleri yoktur. Bu da uluslararası düzeyde Türkiye'yi yalnızlaştırır, kuşku ile izlenmesine, sürekli gözetim altında tutulmasına yarar.

"Adriyatikten, Çin seddine ulaşan Türklük dünyasının, kısa bir süre sonra, devlet çıkarları düzeyinde biçimleneceğini göreceksiniz. Kazakistan bu çizgiye geldi bile...

"Ben bir Kürt aydını olarak, Türkiye'de Kürt sorununun, henüz teoride adı konmamış çok daha çağdaş, çok daha uygar çözümlere ulaşacağını sanıyorum. Ancak, bu çağdaş ve uygar çözümlerin yolu kapalıdır. Bu yol açılmalıdır. Kürt aydını Türk aydını ile beraber, Kürt politikacısı Türk politikacısı ile beraber sorunu yasaksız ve açık tartışabilmelidir. Yüzlerce alternatif üretilene kadar kuşku duymuyorum.

"Şimdi kavga, çağdaş ve uygar çözüm üretilmesini engelleyen kasaturalı zihniyete, şiddet temelinde belirlenen politikalara karşıdır. Bu bağlamda, yeni platformlar açma şansını gündemleştiren ateşkes dönemini, kaba bir hamaset edebiyatı ile geçirtirmenin vebali büyüktür. Ateşkes'in uzatılıp uzatılmaması da pek önemli değildir. Önemli olan Türkiye'de hükümet edenlerin kafa yapılarının, zihniyetlerinin değişip değişmemesidir. Mevcut hükümetin herhangi bir Kürt politikası olmadığı için, sonucun Türk insanını da, Kürt insanını da yeniden bir kan ve ölüm cehenneminin içine savuracağı endişesini taşımaktayım.

"Umarım, hayat benim bu endişemi haksız çıkarır.

"Cesur, çözümleyici ve kalıcı kararlar almanızı diliyorum."

Demirel ve İnönü'nün birlikte çıktıkları "Güneydoğu seferi"nde söyledikleri ve sonrasındaki gelişmelerle ilgili olarak S. Dilovan "Demirel'e Açık Mektup" başlıklı bir yazı ile düşüncelerini dile getiriyor. Eğitim emekçisi olan Dilovan, yazısında Kürt sorununun TC'nin kuruluşundan bu yana geçirdiği evreleri kısaca anlatıyor, yeralı ve yerüstü zenginlik kaynaklarının talanını bazı verilerle gözler önüne sermeye çalışıyor, güncel bazı gelişmeleri irdeliyor. Dilovan'ın "Demirel'e Açık Mektup"unun bazı bölümlerini okuyucularımıza sunuyoruz:

"Bay Demirel; ilginç olan bir şey vardır ki, değinmeden geçilmemesi gerekir.

"Tüm Türk yöneticileri adeta sözbirliği etmişcesine, Kürtlerle Türklerin eşitliğinden ve birliğinden dem vururlar.

"Bu da büyük bir yalan ve demagojidir. Evet Kürtlerle Türkler birlikte savaşmışlardır. Denilebilir ki, Türkleri Kürtler kurtardı. Ama bu mücadelenin hemen ertesinde köleleştirme ilişkisi dayatıldı. Devlet Türklerin oldu, Kürtlere ise sömürge ve köle olmak düştü. Türkler devletini kurarken; Kürtlerin toprakları parçalandı. Türkler toplumsal-siyasal hayatın efendisi olurken; Kürtlere ise statüsüzlük ve her alanda sömürülme düştü.

"Türkler kendi anadilleriyle eğitim-öğretim görürken, Kürtler ise kendi anadilleriyle değil, sömürgecilerin ana dilleri olan Türkçe, Arapça, Farsça'yı öğrenmek zorunda kaldılar.

"Türkler, her türlü ulusal kurumlarını oluştururken; Kürtlere değil ulusal kurum, Kürt kelimesi bile yasak edildi.

"Hukuki olarak da Kürt ve Türk hiç bir zaman eşit olmadı.

"Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldığında Kürt ve Türk'ün ortak meclisi olarak düşünülüyordu. Fakat meclis, Türk meclisi olarak oluştu. Bu meclis; o günden bu yana "Yüce Türk milleti" adıyla açılıp kapanır.

"Bu meclis Kemalist bir organ olarak; ünlü Takriri-Sükun Kanunu'nu, Dersim Kanununu, İstiklal Mahkemeleri (ki bu mahkemeler hiç bir yerde görülmemiştir) kanunlarını çıkardı. Görülüyor ki bu yasalar ayrı bir hukuk olarak ortaya çıkmış ve uygulanmıştır. Bilinir ki yargılama olmadan, kimse cezalandırılmaz. Oysaki Dersim Kanunu, Takriri Sükun kanunu ve İstiklal Mahkemeleri kuruluş-işleyişlerinin hiçbirinde yargılama yoktur, doğrudan cezalandırma, idam ve kurşuna dizme vardır.

"1980'den bu yana Kürdistan'da sıkı yönetim ve olağanüstü hal vardır. Peki bu ayrı yönetim, ayrı hukuk değil midir?

"Kürdistan'ın bir bölümünde (Güneydoğu) 8 yıldan bu yana da olağanüstü hal vardır. Olağanüstü halde ise sansür sürgün, yıkımlar vardır.

"Bugüne kadar yüzlerce Kürt köyü yakılıp-yıkıldı. Yüzbinlerce Kürt yerinden, yurdundan edilerek açlığa işsizliğe mahkum edildi. 418'le başlayıp devam eden sansür-sürgün kararnameleleri ile aynı 1920'lerde olduğu gibi kanun adına kanunsuzluklar sergilendi. Açık ki; Kürt ile Türk hukuki anlamda da eşit değildir. En son sayenizde çıkan CMUK (Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu) ırkçı-şoven hukukun açık örneğidir. Yaptığınız eşitlik ilkesinin, sömürgeci-ırkçı anlayışla demokrasi adına ele alıp, hukuken, evrensel yasaların kesin ihlalidir.

Bir Eğitim Emekçisinden Demirel'e Açık Mektup

"TÜRKLER VE KÜRTLER EŞİT DEĞİLDİR"

"Siz de bilirsiniz bir hukuk sisteminin tümünden değerlendirilmesinde; bu hukuk sisteminin insan haklarına uygun olup olmadığı esas alınır. Bunun yanısıra yargılama hukukunun demokratik ve adil olup olmadığı esas alınır.

"Adil yargılama hakkı ve savunma hakkı ceza yargılama usulü, hukuk ile doğrudan ilişkilidir. Bu kanunlar tüm insanlara ulus, düşünce, ırk, cins, renk, düşünce ayrımı yapmadan savunma hakkı veriyorsa demokratik yasadır.

"Sizin çıkardığınız CMUK'ta ise böyle bir şey yok. CMUK, hukuk adına bir zorbalık ve hukuksuzluktur.

"Söyle ki; yasanın 30. maddesi 'DGM'lerin görev alanına giren suçlarda yakalanan veya tutuklanan şahıs, tutuklama veya yakalama yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç 48 saat veya toplu olarak işlenen suçlarda en çok 15 gün içinde hakim önüne çıkarılır' demekle birinci ayrı-

mak, kendi kaderlerini eline almak için mücadele ederler. Nitekim, Kürt halkı öncekiler bir yana 1920-1938 arasında yani 18 yıl içinde onlarca ayaklanma ve direniş geliştirdi.

"Halkımızın ulusal bağımsızlık, özgürlük isteği ve aşkı hiç bir zaman sona ermedi. Halkımız bundan vazgeçmedi. Nihayet bir konuşmanızda 'Kürtler bugüne kadar 28 ayaklanma gerçekleştirdiler. Diğerlerini nasıl bastırırsak bunu da öyle bastıracağız' diyordunuz.

"Bay Demirel,

"Bu belirleme sizin gerçek niyetinizi gösteriyor. Hem de Kürdistan'ın önemli kenti Diyarbakır'da 'Kürt realitesi'ni tanıyoruz dedikten sadece bir yıl sonra. Bu ne biçim politika?

'Halkımız, bu tehdidinize aldırmayacaktır. Kaldı ki tarihte buna aldırmadığını çok açık kanıtları vardır.

"Tüm dünya ulusları gibi, Kürt halkı-

Elbette ki kan dökülmemelidir. Fakat şurası da gerçektir ki, kanı döken Kürtler değil, egemen Türk yönetimidir. Kürdün demokratik talebine bile, onlarca yıl hapis, kurşun, bomba ile karşılık vermiştir.

Son yıllarda sorunun güncelleşmesi; Kürt halkının örgütlülük ve mücadelesi sayesinde olmuştur. Gelin bu sorunu barışçıl bir yolla halletmeye çalışalım. Aksi takdirde Kürt halkı en doğal hakkı olan özgürlüğü için mücadeleyi geliştirecektir. Ta özgür olana dek.

mı yapıyorsunuz. Bu yasa düzene muhalif olan herkese ve Kürtlere, sosyalistlere ayırım getiriyor. Hatta gözaltı günleri geç gösterilerek 20-25 güne çıkabilmektedir.

"İkinci hukuk garabesi ise yasanın 29. maddesidir. Burada 'olağanüstü hal ilan edilen bölgelerde, olağanüstü halin ilanına neden olan olaylara ilişkin suçların' bu kapsama (CMUK)'un girmediğini açıklıyor. Bu yasaya göre Türkiye'de 15 gün olan gözetim süresi, Kürdistan'da 30 gündür.

"Madem ki Türkiye'de herkes eşit ise, niçin devrimcilere, sosyalistlere sorguda avukat bulundurma hakkı yok? Niçin adli suçlarda 24 saat olan gözetim süresi siyasi suçlarda 15 gündür?

"Türkiye'de herkes birinci sınıf vatandaşsa, Türkiye'de iki ayrı hukuk sistemi niçin var? Açık. Çünkü herkes birinci sınıf vatandaş değil de ondan! Bu hukuk adına bir skandaldır. Uluslararası tüm hukuk normlarının ihlalidir.

"Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı doğal ve evrenselidir. Uluslaşma süreci ile birlikte haklar, milli devletlerini kur-

nun da doğal ve tarihsel hakkı olan 'ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı' vardır.

"Başka halk için geçerli olan bu hak, neden Kürt halkı için geçerli olmasın?

"Kürtler de tüm diğer uluslar gibi kendi kaderlerini tayin etmek istiyor. Kürt ulusu 40 milyonu aşkın nüfusuyla parçalanıp, bölünmüş ve köle kalmış tek ulustur. Bizler, BM Örgütü'nün Genel Kurulu'nda 1966'da kabul edilen 'ulusların kendi kaderini tayin hakkı'nı' doğal ve tarihsel bir hak olarak görüyoruz.

"BM'ye şu anda üye olan devletleri nüfus oranları açısından verirsek çok ilginç sonuçlar ortaya çıkacaktır.

"Şöyleki:

Dünyada nüfusu 30 milyondan fazla olan devlet sayısı 30'dur.

Dünyada nüfusu 20 milyondan az olan devlet sayısı 141'dir.

Dünyada nüfusu 10 milyondan az olan devlet sayısı 130'dur.

Dünyada nüfusu 1 milyondan az olan devlet sayısı 41'dir.

Dünyada nüfusu 500 binden az olan

devlet sayısı 34'dür.

Dünyada nüfusu 100 binden az olan devlet sayısı 14'tür.

"Tablo'da görülüyor ki nüfusu 30 milyondan fazla olan devlet sayısı sadece 30'dur. Bu da Kürt ulusunun içinde bulunduğu (bulundurulduğu) trajedi değil midir?

"Yüzbinlik devlet sayısı 14'tür. Bunlar için gerekli olan devlet olma hakkı, Kürtler söz konusu olunca neden geçerli olmasın?

"Halkımız bu doğal hakkını kullanmak, kendi kaderini eline almak istiyor. Er ya da geç bunu alacak. Bu konuda sevindirici iki önemli gelişme vardır:

"Birincisi; giderek Kürdistanlı güçler arasındaki birlik eğilimlerinin güçlenmesi,

"İkincisi; Güney Kürdistan'da Federe Kürt Devleti'nin ilanınıdır.

"Bu iki gelişme sevinmemiz için önemli olgulardır.

"Türk Başbakanı Demirel;

"Halkımızın kaderini tayin hakkını sizden istemiyor. O onu alacak.

"Çünkü halkların kurtuluş güvencesi kendi öz güçleridir...

"Misaki Milli süreci bölücülüğün ta kendisidir. Üç nedenle,

"1- Kürdistan'ın bölünmüşlüğüne ifade ettiği için,

2- Anadolu'daki ulus ve azınlıkları (Ermeni, Rum, Musevi hariç) yok saydığı için,

3- Tek ulus, tek devlet anlayışını esas aldığı içindir.

"Görülüyor ki, asıl bölücü TC'dir. Çünkü sınırlarına başka bir ulusun topraklarını katmıştır.

"Türkiye Cumhuriyeti'ndeki bu sessizliği, sakın ola, Türkiye'nin Kürdüm diyen milyonlarının dışında kalan büyük çoğunluğunun onlar ne yaparsa yapsın, anlamında almayın. Kardeşçe yaşamak isteyenlerin sessizliği bu. Türktü, Kürtü gibi nifakçılık tehlikeli tahriktir. Sonra bu sessizliği tutamayız.

"Bay Demirel, TC Kürt sorununda hiç bir zaman sessiz olmadı. Egemenler, yani sizler elinizden geleni ardanıza koymadınız.

"Kardeşliği isteyen büyük çoğunluğa gelince. Kardeşliği Kürt halkı da istiyor. Kardeşlik; eşit siyasi-ekonomik koşullarda olur. Oysa burada da büyük bir demagoji ve korkutmaya başvuruyorsunuz. Bildiğimiz Demirel'in her zaman yaptığı gibi. Şovenizm çıkar yol değildir, olsa olsa çıkmaz sokaktır.

"Halkları birbirine kırdırmak çıkar yol değildir. Nifakçılık TC'nin kuruluşunda vardır. Başka ulus ve azınlıkları yok sayarak, inkâr ederek tüm kurumlarıyla asimile etmeye çalışarak bunu yapmıştır. "Sonuç olarak; biz Kürtler, Ulusal demokrat ile haklarımızı haklı ve o derece de onurlu bir mücadele veriyoruz.

"Elbette ki kan dökülmemelidir. Fakat şurası da gerçektir ki, kanı döken Kürtler değil, egemen Türk yönetimidir. Kürdün demokratik talebine bile, onlarca yıl hapis, kurşun, bomba ile karşılık vermiştir.

"Son yıllarda sorunun güncelleşmesi; Kürt halkının örgütlülük ve mücadelesi sayesinde olmuştur. Gelin bu sorunu barışçıl bir yolla halletmeye çalışalım. Aksi takdirde Kürt halkı en doğal hakkı olan özgürlüğü için mücadeleyi geliştirecektir. Ta özgür olana dek."

Pezkûvî en pîr ji guran, gur ji şêran, şêr ji hirçan ditirsîn. Şêr, bi porê xwe yê dirêj, bi deng, fam û rêveçûna li ser du piyan û bi xebitandina lingê xe yê hirça diqete. Hirç, hem zexm e, hem jî lingên xwe yên pêş wekî dest û lapa dikare bixebitîne. Ev yek jî tirs û sawa hirçan êdî zêde dike. Zemanê berê li heremekî dinê qewmekî nêçîrvan hebûye. Kar û debara wan seyde û nêçîre kûviyan bûye. Debara xwe bi goşt, post û pirça kûviyan kirine. Di sinetê nêçîrê nezivirîne. Ji caran carî rekî dîsa serî dane ser hev û li ser pîrsa nêçîrvaniyê taktîkên nuh afirandîne. Ev car bilûrêkî peyda kirine, di bilûrê da bîzarî (textîte) hemû heywanî hîkirine. Di vî sinetê bîzarîkirinê de hewqas pêşda çûne ku, gava textîte kîjan heywanî dikin, ew heywan wê gav xwe li dengê bilûrê dikşînin û bi hêsayî dikevin faq û dehfikên nêçîrvanan...

Rojekî qeflekî nêçîrvan bi hev dikevin diçîne çiya dehlâ kûviyan. Faq û dahikê xwe vedidin, tîr û kevanên xwe ditikînin û bi bilûra hunermendî bangî pezkûviyan dikin. Pezkûvî çawa ku dengê bilûrê dibizin, bi lez û bez ji tellê xwe radibin û ber bi dengê hemcînsê xwe diçin. Pir tê naçe pezkûviyên wê dehlê çî ku hene li ser dengê bilûrê kom dibin. Ji feleka xwe bêxeber û bêxeter...

Nêçîrvan bi tîr û kevanan li pezkûviya radiweşin, keriyê xezala li erdê radixin. Pezkûvî li hev şaşûmaş û gêj dibin. Dengê orîn û zarîna pezkûviyan diçe guran, gurên birçî û dev bi xwîn ji wextê de li hêviya keysekî ewha ne... pîr tê naçe birek gur li nêçîrvan û pezkûviya radiweşin, pezkûviya ji nav destê nêçîrvana distînin û hema li wê derê li ser goştê bi tam û lezet rûdinên...

Nêçîrvan ev çend ji bo ku gura bi tirsînin bîzarî şêra dikin. Gur wekî ku bibê, "Xwedê hergav ji meriv re nayne serhev!" dengê şêran li vî guhî dixin di yê din da davêjin. Lê şêrên dahlê den gê bîzarîkirina xwe dibîzin û li êlama deng tînin... Tivingên nêçîrvanan vê carê li xwediyê xwe diteqin. Gur û şêr bi biratî goştê pezkûviyan li hev parî dikin...

Nêçîrvanên bêcarê û heyîrî ev car ji bo ku şêran bi tirsînin textîte hirçan dikin. Şêr natirsîn û kêrsima xwe jî xera nekin. Lê dengê bilûrê diçe hirçan û garana hirçên dehlê li wan radiweşin. Bes gur û şêran ji pezkûviyan çend hestî û post pêva tu tişt nehêştine. Hirçên birçî û neyarên koka nêçîrvanan ku ji kengê va li benda firsendekî wanî bûn, îro firsend ketiye ber piyê wan û bi serda nêçîrvanan ew vexwendîne. Hestiyê nêçîrvanan û pezkûviyan li nav hev de di kevin...

Çewa ku ji bixwekirin re derman nîn e; wusa ji xelaskiran xelasbûn jî zor û zehmet e.

Bo Çi Ev Meselok?

Di nava xelkê da baweriyek rûniştî heye, dibên: "Her tim hatî çuyî bi bîr tînin." Gotinekî bê bîngheh jî nîn e. Gelekê caran gel, civat, poşmanî rewşa çuyî, ya berê bûye û dibe. Lê wekî nêçîrvanan ji ciyekî bi şûnde poşmanî bê feyde ye. Ev car şerê ji

Pirêza me neynika karekterê me ye

● S. KORKMAZ

xelaskiran xelasbûnê dest pêdike. Çerxa tekoşînê geh li pêş û geh li paş dizivire.

Li ser nav û hesabên şoreşgeriyê, sosyalîzmê û mirovperweriyê ne hindik sûç hatiye kirin û bela li serê xelkê hatiye pêçikandin. Mirovên dev ji şîr şewitî be bê pîfîkirin ne dew, ne jî avê vedixwe. Sedem û sûçdarê vê rewşê jî ew in ku şîrê kelandî bi gel dane vexwarin. Pirê cara mirovan, xwestiye çêyî bikin, lê dawî bi nepakî geriya ye. Ev yek jî heye. Lê bira qet tu carî neyê ji bîr kirin ku, ji berjewendî û mafên gelêrî pêva tu armanca şoreşgeriyê nîn e. Ango şoreş, sosyalîzm, mafên neteweyî û hemî bîr û bawarî bi tenê ji bona însan in. Ne ko însan fedayî van qîmeta nîn. her tişt ji bona însên e û însên jî, ji bona xwe û hev in. Pêwîst e ev yek rind bête sehkirin û qebûlîkirin...

Brînekî dijwar û ragirtî jî koçbûna Kurdistan e. Koçbûyîna wekî qedere tê dî-

hinekî din ber bi dewleta Tirk ve diçû. Yanî hinekî din xwe disipartin dewleta neyar. Ev yek li tu dera dinê nehatiye dîtin. Mirov, gel ji ber zilm û zorê koç dibin, ji cî û warê xwe vediqetin, bes xwe disipêrin welatekî an miletekî din. Kesî nedîtî ku miletekî di nav şer de, ji ber zora dijmin warê xwe bi terikîne û dîsa penagehî welatê dijminê xwe bibe.

Lê me ev yek jî dît. Îro Kurd ji Şir-naxê, ji Farqînê, ji Pasûrê, ji Elihê, ji Botan û ji çar aliyên Kurdistanê radibin û ber bi Tirkîyê, ber bi himêza dijminê xwe koç dibin.

Ev rewş bi teoriyên erzan (!) nayên şirovekirin. Çima li Kurdistana başûr çar cara Kurd heyîrî koçbûnê kirin, lê tu carî ew ber bi Iraqê û welatê Ereban neçûn? Her çar cara jî ewan li sînoran xistin û koçî nav welatê cînarê (!) xwe bûn.

Di vîrd e pêwîst e ko em kumê xwe daynin ber xwe û hûr hûr bifikirin.

Dibê em mezin bifikirin. Fikrên rojane û hesabên piçûk kar û barê mirovên piçûk e. Tu kar ji îro de ji bo sibê nayê hêştin. Tiştê ku îro em dikin, rêç û pirêzên me neynika qarekterê me ye û di eynî wextê de nîşan e ji bo kar û kirinê me yên bişerojê. Ji wê bonê, pêwîst e ji îro de esasê polîtîka û armanca şoreşa netewî bête daxuyan kirin û ev daxuyanî bi bext, dilsozî û bi pîvandîna bêta tetbîqîkirin. Ango, wek mezinên sibê, wek dewletbûnê amadakarî ji nuha ve pêwîst e.

tin ji Kurdistan re. Lê na! Ne qedera me ye, ne jî rewşekî ku bê ecibandin e. Doza rizgariya netewî jiyana li welat, wekî goşt û neynûkê bi heve zeliqandîne.

Dibe ku mirov ji ber sedemên aborî koç bikin, an şertên siyasî û eskerî mirovan mecbûrî koçê bikin. Şert û sedem çî dibin bila bibin, doza rizgariya netewî fedekariyê dixwaze û li bal dilê min roja îroyîn fedekariyekî zor pîroz e ku mirovên me li welat bijîjn, av û axa bav û kala bipên.

Lê belê hin dersên ku em ji koçbûna îroyîn derêxin jî hene. Sala çuyîna artêşa dagirkerên Tirkan 48 saet li ser hev Şirnex bombebaran kir. Şirnex, wêran û xopan bû. Jin û mêrên Şirnexî li ber sar û seqemê îşkence kirin, qef û gur lêdan. Dotira rojê Şirnexî bi koçemalî derketin serê rîyan. Warê bav û kalan diterikandin. Lê ya hin xerabtir ev bû ku koça Şirnexiya

Sedem û 'teorî' çî dibin bila bibin, wexta ku Kurd xwe bisipêrin metropolên Tirkîyê, ev yek ji bo Kurdistan, kêmasî ye û ji bo dewleta mêtîngehkar ewlekarî û îtîmad e.

Li ser vê rewşê du tişt tene aqlê mirov: Yek jê eve ku, wekî em dibînin û dibêjin têtîliyên Kurd û dewletek Tirk hewqas ji hev veqetandî û dûr nîn e. Ya dudiyê; em in sedemê koçbûna xwe, Yanî hinek jî em hev û dû direvînin. Qenaeta min ew e ku em in sedemê koçe xwe. Wexta ku me bawarî û hewlekarî daba gelê xwe û hev û dû, dê zû bi zû mirovên me warê bav û kalan neterikandina. Lê na. Em ji wê bawerî û hewlekariyê gelê xwe dûr in.

Rewşa Rojane

Îro Kurdistan di nava xwîn û xirarê de ye. Gund û bajar tene wêrankirin Zar û zêç bi der û dertûla

dikevin; Kurdistan ji Kurdan vale dibe. Kurd, belkî cara ewil e ku li welatê bav û kala dikevin hindikahiyê. Cesedê mîrxasên Kurdan li erd û kolanan bê xwedî û xwedan dimînin. Mirin û kuştina Kurdan wilo erzan bûye ku ji rojnama re nabe nûçe! Egîten Kurdan di bin sergoyan de veşartîne. Ji alîkî ve dijmin Kurda û Kurdistanê seranser wêran û xopan dibe. Feleka xaîn carek din li ser Kurdistanê bêemsel digere. Xwêna Kurda bê rûmet û erzan diherike; dijmin, dijminê bêbext, nemerda û xayîn wekî gurê dev bi xwên bi hemû hêz û quweta xwe di Kurdistan de cirêda dide, divê: "Ne ji min be dê Kurd goştê hev bixwin. Ez Kurda ji hev diqetînim." Ji xwe herdem ewha bûye. Ewil Kurdistan li hemberê hev radikîna, berîhev didin paşê jî 'ciba li xwe dikin û rola hakimiyê dilîzin.'

Ev brînek kevîr û ragirtî ye. Dîroka me bi vî lîstîkê buhîrî. Edî bes e. Edî bes e em bûn reqsok! Edî bes e Romê bi me leyîst û em li ser pêçîka reqîsandin. Qenebe em nebin sedemê qetla xwe. Dibê em hev zanibin û rûmetê bidin hev. Em qedrê hev bigrin û li ser hevbin dê ewha bi rihetî bime neyê leyîstin.

Ya dixwiyê, rast eve ku siyasetvanên Kurdistan, îro jî, ji tarîxê dersa mezin û pêwîst nesitandne. Îro cardin Kurd li çar kinar in û wekî çarsedsal berê Ehmedê Xanî gotî "Armanca in bo tîrê qeza."

Yek hewlekariyek heye ku em nekevin dahfik û lîstîkên dijminan, ew jî eve: Divê qadroyên siyasî, rêber û rêxistinên Kurdistan, di hemû demî û qadî da, berjewendî û mafên gelêrî di ser hemû hesabên şexsî, malbatî, grûbî û partiyetiyê de bigrin. Maf û berjewendiyê netewî û hemwelatîyê heta ko em di ser hemû tiştî de negrin û vê dîtin û perspektîfê daneynin pêş xwe, emê hêj pîr li ser pêçîka bêne reqîsandin.

Dibê em mezin bifikirin. Fikrên rojane û hesabên piçûk kar û barê mirovên piçûk e. Tu kar ji îro de ji bo sibê nayê hêştin. Tiştê ku îro em dikin, rêç û pirêzên me neynika qarekterê me ye û di eynî wextê de nîşan e ji bo kar û kirinê me yên bişerojê. Ji wê bonê, pêwîst e ji îro de esasê polîtîka û armanca şoreşa netewî bête daxuyan kirin û ev daxuyanî bi bext, dilsozî û bi pîvandîna bêta tetbîqîkirin. Ango, wek mezinên sibê, wek dewletbûnê amadakarî ji nuha ve pêwîst e.

Gelek grîng e ku kiryar û tetbîqatên welatperwerî û şoreşgerî ji yên kontra û dewleta kolonyalist dîktatoryal wekî reş û spî bête veqetandin. Welatparêzî divê ne tenê bi daxwaz û mebesta xwe, her wusa bi ehlaq, hiqûq, xweşdîtin û demokratîkiya xwe jî bêhempa û aşîkar be. Ki ku divê Kurd hov in? Kî ku divê Kurd ji hiqûq û demokrasîyê, ji xweşî û xweşikahiyê fam nakin? Divê em bi kirinê xwe yên welatparêzî ewana rûreş û şermezar derînin. Lê mixabin ku îro reş û spî li welatê me li nava hev ketiyê û ev yeke ku dilê mirovan reş dike!

Kurdî layî zimanên din yê Îndo-Ewropî, zimanekî tawangbar e. Tê vê yekê ko di binyadên wûşeyên Kurdî de, ji aliyê erkên wan yê rêzimanî û di bûyinên wan de guhertin dibin. Ev guhertin di serê, naviya û taliya binyadên wûşeyan de pêk tên. Guhertinên ko di binyadên lêkeran de pêk tên, li gora azinina, di hin dem û awayan de, di çevandina lêkeran de dibin.

Seba ko tawangbariya lêkeran bi awayekî farah nehatiye lêkolîn, haya gelek kesan ji tawana lêkeran nîne. Ji vê nezaniyê, bi piranî, di vî warî de gelek çewtî tene kirin. Kirina van çewtiyan dibine mebesta têkçûyina Kurdî. De em nebina mebesta têkçûyina Kurdî, divê tawangbariya lêkerên Kurdî bêne nasîn. Bi ve yekê jî wê ber bi zimanekî yekbûyî û zanistî ve gaveke din bê avetin.

Layî ko tê zanîn lêkerên Kurdî du beş in. Lêkerên birist û lêkerên bêrist. Lêkerên birist di nav xwe de diveqetîn sê, lêkerên bêrist diveqetîn du koman. Tawang di van koman de, di her demî de ne weke hev in. Tawanga wan di demên lêkerê de ji hev cida ne.

Herwekî:

A) Tawanga lêkerên birist di koma yekemîn de.

a) Di dema bê de.

Lêker : aferîn, bawêşkîn, xeyîdîn, buhurîn.

Nîşe:

- Bi vê lêkolîne wê hêj gelek berhe-man bifaerênî.

- Bêhina geya wê min bibawêşkênî.

- Tê, hevalan ji xwe bixeyidênî.

- Ezê te bibuhurênime wî aliyê avê.

Têgiheştin:

1) Lêkerên (aferîn), (bawêşkîn), (xeyîdîn), (buhurîn), dawîneya masdar (n) sitandine. Bi avêtina vê dawîneyê li dawiyê binyadên van lêkeran (aferî), (bawêşkî), (xeyidî), (buhurî) dimînin.

2) Layî ko di hevokên nîşeya jor de tê dîtin, bi bikaranîna wan binyadan di dema lêkerê ya (bê) de, hin guhertin dibin. Dîsa layî ko tê dîtin dengê (î) ya wan binyadan xwe bi dengê (ê) diguherênin.

3) Pêşgira (bi) tê ber lêkeran, wana di dema (bê) de bikar tênî. Lê divê ev pêşgir bi dawîneya karîbûnê (dê) ra bê bikaranîn. Pêşgira karîbûnê (dê) di bikaranîna de di awayê (ê) de tê ber cihnavên kesîn an wûşeyên din, wanan bi pêşgira (bi) ra, di dema (bê) de bikar tênî. Herwekî: Layî ko di hevokan de (wê), (tê), (ezê) hatine bikaranîn. Ew (ê), dawîneya karîbûnê (dê) ye. Ji dêla ez dê, bûyiye (ezê), (tu) bûyiye (tê).

b) Di awayê fermanî de.

Lêkerên birist yê koma yekemîn di bikaranîna awayê fermanî jî pêşgira (bi) disitanin. Lê di hevokan de, arîkariya dawîneya karîbûnê (dê) rasitênin. Binyadên van lekeran dengê xwe ye (î), bi dengê (ê) diguherênin.

Herwekî:

Lêker: dexisîn, debirîn.

Di warê zimanekî Yekbûyî û Zanistî de: 3

TAWANGA LÊKERAN

● TORÎ

Nîşe:

- Tu jî wîna ji xwe bidexisêne.

- Van kesan midekê bidebirêne.

c) Di dema nûha de

Lêkerên birist, yê koma yekemîn, di dema nûha de pêşgira (di) disitenin. Bi sitandina pêşgira (di) binyadên van lêkeran dengê xwe ye (î) bi dengê (ê) diguherênin.

Herwekî:

Lêker: alisîn, gindirîn.

Nîşe:

- Çêlek golikê dialisênî.

- Hirç ji çiyê keviran digindirênî.

Binyadên (alisî) û (gindirî) dengê xwe ye (î) bi dengê (ê) guhertine.

B) Tawanga lêkerên birist di koma duyemîn de.

a) Di dema bê de.

Lêker: guheztin, buwartin, parastin, guhertin.

Nîşe:

- Wê mala xwe ji vir biguhezênî.

- Tê jî vê qerqêşûne bi hesanî bi-buwarênî.

- Tê kengî mafên me biparasênî?

- Divê tu jî mêjiyê xwe biguherênî.

Têgiheştin:

1) Lêkerên (guheztin), (buwartin), (parastin) û (guhertin) dawîneya masdar (in) sitandine. Bi avêtina vê dawîneyê li dawiyê binyadên van lêkeran (guhezt), (buwart), (parast) û (guhert) dimînin.

2) Layî ko di hevokên nîşeya jor de tê dîtin, bi bikaranîna wan binyadan di dema lêkerê ya (bê) de, hin guhertin dibin. Dîsa layî ko tê dîtin, dengê (t) ji binyada lêkeran dikevin, dengê (ê) tê şuna dengê (t).

3) Pêşgira (bi) tê ber lêkeran, bi wanan ve dizeliqin, wana di dema bê de, bi dawîneya karîbûnê (dê) ra, bikar tênî.

b) Di awayê fermanî de.

Lêkerên birist yê koma duyemîn di bikaranîna awayê fermanî jî pêşgira (bi) disitenin. Lê di hevokan de arîkariya dawîneya karîbûnê (dê) nasitênin. Dengê (t) ji binyadan dikevin, dengê (ê) tê şuna dengê (t).

Herwekî:

Lêker: buwartin, guhertin.

Nîşe:

- Bi hewla xwe van rojan bibuwarêne.

- Tu jî liçeki xwe biguherêne.

c) Di dema nûha de

Lêkerên birist, yê koma duyemîn, di dema nûha de pêşgira (di) disitenin. Bi sitandina pêşgira (di), denge (t) ji binyadan dikeví, dengê (ê) cihê dengê (t) digiri.

Herwekî:

Lêker: guheztin, parastin.

Nîşe:

- Ew jî mala xwe ji vir diguhezênî.

- Ew bixwe xwe diparasênî.

Binyadên (guhezt) û (parast) dengê xwe ye (t) bi, dengê (ê) guhertine.

C) Tawanga lêkerên birist di koma sêyemîn de.

a) Di dema bê de.

Lêker: dawiyandin, debirandin, fati-sandin, feliqandin.

Nîşe:

- Êdi wê vî karî bidawiyênî.

- Ew xwe wê bihêsani bidebirênî.

- Bi van çewtiyan wê me bifatisênî.

- Tê bi çî vi zebeşî bifeliqênî?

Têgiheştin:

1) Lêkerên (dawiyandin), (debirandin), (fatisandin) û (feliqandin) dawîneya masdar (in) sitandine. Bi avêtina vê dawîneyê li dawiyê binyadên van lêkeran (dawiyand), (debirand), (fatisand), (feliqand) dimînin.

2) Layî ko di hevokên nîşeya jor de tê dîtin, bi bikaranîna wan binyadan di dema lêkerê ya (bê) de, hin guhertin dibin. Dîsa layî ko tê dîtin, dengê (a) xwe bi denge (ê) diguherênî. Denge (d) ji binyadê dikeví.

3) Pêşgira (bi) tê ber lêkeran, bi wanan ve dizeliqin, wanan di dema bê de, bi dawîneya karîbûnê (dê) ra, bikar tênî.

b) Di awayê fermanî de.

Lêkerên birist yê koma sêyemîn di bikaranîna awayê fermanî de jî pêşgira (bi) disitenin. Lê di hevokan de arîkariya dawîneya karîbûnê (dê) nasitênin. Binyadên van lêkeran jî dengê xwe ye (a) bi dengê (ê) diguherênî.

Herwekî:

Lêker: debirandin, qehirandin.

Nîşe:

- Êdi tu xwe bidebirêne.

- Hew wê diya xwe biqehirêne.

Binyadên (debirand), (qehirand) dengê xwe ye (a) bi dengê (ê) guhertine.

c) Di dema nûha de.

Lêkerên birist, yê koma sêyemîn,

di dem nûha de pêşgira (di) disitenin. Bi sitandina pêşgira (di) binyadên van lêkeran dengê xwe (a) bi dengê (ê) diguherênî. Dengê (d) ji binyadê dikeví.

Lêker: guherandin, baxşandin.

- Li gora rawşa xwe diguherênî.

- Di her carî de te dibaxşênin.

Binyadên (guherand) û (baxşand) dengê xwe (a) bi dengê (ê) diguherênin.

D) Tawanga Lêkerên bêrist.

Bêristiya lêkeran ne girêdayî ti azinî ye. Lê lêkerên bêrist di dem û kesên lêkerên xwe ditawênin.

Herwekî:

a) Di dema bê de.

Lêker: dîtin, hiştin, gotin, hatin.

Nîşe:

- Ezê te beyanî bibînim.

- Wê dilê xwe ji te bihêlî.

- Tê gotina xwe ya talî bibêji.

- Li vegeerê wê pertukan bibênî.

Têgiheştin:

1) Lêkerên bêrist (dîtin), (hiştin), (gotin), (hatin) di dema bê de hatine bikaranîn. Ev lêker xwe bi tevayî tawadine.

2) Lêkerên bêrist di dema bê de bi pêşgira (bi) û dawîneya karîbûnê (dê) ra hatine bikaranîn.

b) Di dema nûha de.

Lêker: dîtin, hiştin, gotin.

Nîşe:

- Ez te baş dibînim,

- Tu vena ne bi dilê xwe dihêlî.

- Ew di derbareyî min de çî dibêji.

Têgiheştin:

1) Lêkerên bêrist (dîtin), (hiştin), (gotin) di dema nûha de hatine bikaranîn. Ev lêker xwe bi tevayî tawadine.

2) Lêkerên bêrist di dema nûha de pêşgira (di) sitandine.

c) Di awayê fermanî de.

Lêker: dîtin, hiştin, gotin.

Nîşe:

- Pertukê li wir bihêle.

- Hevalekî ji me bibîne.

- Tu dîsa ya xwe bibêje.

Têgiheştin:

1) Lêkerên bêrist (dîtin), (hiştin), (gotin) di awayê fermanî de hatine bikaranîn. Ev lêker xwe bi tevayî tawadine.

2) Lêkerên bêrist di awayê fermanî de pêşgira (bi) disitenin.

E) Lêkerên ko xwe bi tevayî, di awayê fermanî de ditawênin.

Lêker: anîn, çûyin, hatin.

- Ewrên reş baran ténin.

- Ez ji nû ve tēm

- Tu ji bi me ra were

- Pişt ra tu jî here.

Têgiheştin:

Lêkerên bêrist (anîn), (çûyin) û (hatin) ne girêdayî ti azin û demî xwe ji binî ditawênin.

Bi Navê DEP'ê Partiyek Nû

Navenda Nûçeyan- 55 damezrenêrên DEP'ê (Partiya Demokrasiyê) di roja 7.5.1993'an de daxwazanama demezirînê dan Wezareta Karên Hundir û DEP bi awayekî resmî hat avakirin.

Ji bo damezirandina partiya nû di roja 30.4.1993'an de li Enqerê, li Navenda Giştî ya HEP'ê civînek ji çapemeniyê re girtî hat çêkirin. Di dora 70 kesî de ronakbîr û siyasetvanên Kurd beşdarî vê civînê bûn. Di civînê de li ser "partiyek çewa", "partiya Kurdî an Partiya Tirkîyê" munaqêşe hatin kirin. Pirraniya beşdarên civînê li ser daxwaza "partiya Tirkîyê" li hev kirin. Di civînê de daxwaza avakirina partiya Kurdî nehat pejirandin.

Beşdarên civînê piştî ku li ser "partiyek çewa" li hev kirin, di nav kesên ku beşdarî civînê bûne de komisyonek amadekariyê hat hilbijartin. Komisyona amadekariyê ji bo heyeta damezre-nêr, bername (program) û destûra partiye xebatên xwe li dar xist. Komisyona amadekariyê heta roja 6.5.1993'an xebatên xwe temam kir.

Di roja 7.5.1993'an de heyeta damezrenêran ji bo hilbijartina serokê partiye û komîta navendiya birêvebir civiya. Ji bo seroktiya partiye Şerafettin Elçi, Yaşar Kaya û İbrahim Aksoy namzetiya xwe beyan kirin. Di pey de Şerafettin Elçi ji namzetiya seroktiyê vekişiya û civînê terk kir. Şerafettin Elçi di beyana xwe de ewha got: "Heke hemû kes ji bo

seroktiyê li ser min li hev bikin û min namzet nişan bidin ez namzet im; an na ez dê ji namzetiya seroktiyê vekişim û wekî damezrenêrê partiye biminim."

Piştî vekişina Şerafettin Elçi, di civînê de bi piraniya dangan Yaşar Kaya serok hat hilbijartin. Yaşar Kaya piştî ku ji bo seroktiyê hat hilbijartin axaftinek kir. Yaşar Kaya di axaftina xwe de ewha got: "Partiya me partiya gelê Tirk û Kurdan, ya şoreşger û demokratane."

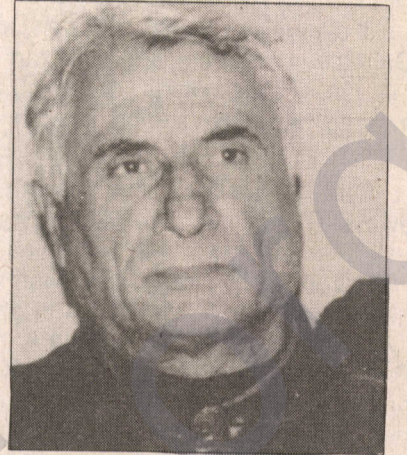
Di tuzika DEP'ê de, di beşê armanc û prensîban de ewha tê gotin: "Partiya Demokrasiyê; azadîxwaz, aştxwaz, wekhevîxwaz, pirranîparêz; li guherîn û nîrxên navnetewî xwedî derdikeve, partiye demokratîk a girsî ye."

Di Heyeta Birêvebir a Navendiya Partiya Demokrasiyê de ev kes hene: Ahmet Karataş (Cigirê Serokê Giştî), İbrahim Aksoy (Sekreterê Giştî), Refik Karakoç (Cigirê Serokê Giştî), Kemal Bilget (Cigirê Serokê Giştî), Cabar Laygara (Cigirê Serokê Giştî), Latif Epozdemir (Cigirê Serokê Giştî), İsmail Aslan (Jimêrmendê Giştî), Nevzat Ozbay, Songul Ozata, Abdullah Soydan, Fehmi Demir, Cabbar Gezici, Sabahattin Gunel, Murat Bozlaş.

Partiya Demokrasiyê ji bo ku bikaribe beşdarî hilbijartinên herêmî bibe, dê kongra xwe ya yekemîn di meha Heziranê de çêbike.

Teslim Tore Hat Girtin

Navenda Nûçeyan- Sekreterê Giştî yê TKEP (Partiya Komunist a Ked a Tirkîyê)ê Teslim Tore di roja 5.5.1993'an de li Stenbolê hat girtin. Teslim Tore û hevalên xwe piştî ku hatin girtin, ji çapemeniyê re wekî "terorîst" hatin nişandan. Girtina Teslim Tore û hevalên wî û wekî terorîstan nasandina wan tepkiyek mizen dît. Rêxistin û sazgehên demokratîk bi belavok û nivîsan tawrê dewletê protesto kirin. Di roja 12.5.1993'an de li Stenbolê, li Odeya Tabîban civînek çapemeniyê hat çêkirin. Di civînê de li ser terorîstnebûna Teslim Tore hat rawestin.

Teslim Tore

Piştî girtina Teslim Tore li hundir û li dervayê welat qampanyayên "ji Teslim Tore re azadî" dest pê kirin.

Li ser girtina T. Tore û hevalên wî bi navê Komîta Navendiya TKEP'ê beyanek hat kirin. Di beyanê de ewha tê gotin: "Polîs wekî

operasyonên din bi mîzansenên cûrbicûr xwestiye ku Sekreterê Giştî yê Partiya me di nav raya giştî de biçûk nişan bide. Dê vê qampanyaya derewa "terorîstiyê" a li dijî partiya me û sekreterê me encam nede. Em bang li raya giştî dikin ku li Teslim Tore xwedî derkevin."

İngiltere'de I. Kürt Festivali

LONDRA (Medya Güneşi)- "The Living Fire" ya da Yaşayan Ateş adlı I. Kürt Festivali Londra'da yapıldı.

Avrupa dışındaki dünya uluslarının sanat ve kültür çalışmalarını sergilemede uzman bir kuruluş olan "World Circuit Arts", Mart ve Nisan aylarında Londra'da "The Living Fire" (yaşayan ateş) adıyla bir Kürt festivali düzenledi.

Yoğun bir ilgi ile karşılanan festival ilk Kürt filmi olan "Beko İçin Bir Türkü" ile 12 Mart'ta açıldı. Profesyonelce bir organizasyon içinde devam eden festivalde Kürdistan'ın tüm parçalarından sanat-

çılar yer aldı. Kürt ressamlarının resim sergisi, Kürt şairlerinin şiir, Kürt şarkıcılarının müzik dinletileriyle süren festivalde Kürt müziği, Kürt yemekleri, Kürtlerin dini inanışları, halıcılık ve dokumacılık, Kürt edebiyatı, Kürt tarihi vb. konularda da konferans ve kurslar düzenlendi.

Bu arada festival kapsamında Kürtlerin geleneksel bayramı olan Newroz Londra'nın ünlü meydanı Trafalgar Squar'da ateşler yakılarak kutlandı. 27 Mart'ta ise Kürt ozanı Şivan Perwer tarafından bir konser verildi. Konser İngilizlerinde yoğun ilgisini çekti.

Halk Kültür Derneği Kapatıldı

Haber Merkezi- İstanbul'da faaliyet gösteren Halk Kültür Derneği 5.5.1993 tarihinde İstanbul Valiliğinin emri ile "Tüzük hükümlerine aykırı faaliyette bulunduğu" gerekçesi ile faaliyetten alı konularak mühürlendi.

Halk Kültür Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Üzeyir Avcı tarafından yapılan basın açıklamasında şu görüşlere yer verildi: "Biz HKD olarak her tür anti-demokratik yasal ve keyfi uygulamaların karşısına dikildik ve direndik. Özeldir HKD'nin, genel olarak tüm demokratik, barışçı kişi, kurum ve kuruluşlar üzerindeki baskıları kınadık. Bunları çeşitli türden etkinliklerle kamuoyunda teşhir ederek, iktidarın bu ikiyezlü

politikasını açığa çıkarmaya çalıştık. "Mart ayından buyana yaşadığımız üstüste baskınlarda da, derneğimizi kapatmak için birtakım sudan gerekçeler yaratılmaya çalışıldı.

"Bu türden uygulamalar demokratik hak ve özgürlükler mücadelesine olduğu kadar, Kürt dilinin, kültürünün ve sanatının gelişmesine ve Kürt kimlik mücadelesine de vurmuş bir darbedir.

"Barış, onu savunanları susturmakla gerçekleşemez.

"Barış, demokrasi ve değişimden yana olan tüm güçleri ve tüm insan hakları savunucularını özgürlük için dayanışmaya, sesimizi yükseltmeye çağırıyoruz."

İsmail Bozgil

Bayram Yılmaz

Şefik Yılmaz

Di 10'ê Gulana 1992'an de, di şerê azadiya gelê Kurd de şehîd ketin. Bîranîna wan di tekoşîna me de dijî.

Li ser navê malbata wan

Ahmet Bozgil

Li ser navê komek şoreşger û demokratên Hezoyê

Emin Baltaş

"Her Türlü Saldırıya Karşı Direneceğiz!"

Baştarafı s.16'da

Bemo üslerimize yönelik top atışları oldu. Daha çok Kaladiza, Çilwarduran, Bemo üslerimiz top atışlarına hedef olmaktadır. Bunun yanısıra Kanîmaran, Koxilan ve Pêncewîn yörelerinde rejim kuvvetlerinin sınırı geçip beş kilometre içerebilirler kadar girdiğini öğrenmiş bulunuyoruz.

M.G: Top atışları ne zamandan beri sürmektedir?

H.Ş: Hava saldırılarından kısa bir süre sonra ve belli aralıklarla bugüne değin süregelen saldırılardır. Burada dört günden beri durduğunu söylemişim, ancak diğer yörelerde, mesela Casusan dağlarına ve Bemo'ya yönelik saldırılar devam etmektedir.

M.G: Doğu Kürdistan'ın sınır bölgelerinden Şemdinli'ye göçün başladığını radyolardan duyduk, doğru mudur?

H.Ş: Sağlıklı haber alamadığımızdan bir şey söyleyemem.

M.G: Kürdistan Hükümeti'nin arabuluculuk etmesi için İran'a bir heyet

gönderdiği söyleniyor, bu konuda ne söylemek istersiniz?

H.Ş: Bu konuda da bize henüz resmi bir bilgi gelmediğinden bir şey diyemem. Bu heyetin ne amaçla gittiğini de bilmiyorum, ama İran'ın sözüne güven olmaz ve her zaman olduğu gibi, iki yüzlüce davranacağından kuşkuymuz yok. Kürtler ve Kürdistan'a yönelik politikası da net ve açıktır, tarif gerektirmez. Heyetin gidışı üzerine yorum yapmak için henüz vakit erken ancak heyet döndükten sonra yorum yapılabilir. Parti olarak bizler açısından heyet döndükten sonra yorum yapılabilir. Parti olarak bizler açısından bir şeyin değişmeyeceğini rahatlıkla söyleyebilirim. Rejim bazı yalan vaatlerde bulunabilir, ama o da diğer vaatleri gibi hiç bir değeri olmayan sözlerden öteye gitmez. Özellikle Irak Kürdistanı'ndaki son gelişmelere de muhaliftir ve bunu açıkça belirtiyor, gizleme gereğini duymuyor.

M.G: Teşekkür ederiz.

H.Ş: Ben teşekkür ederim.

Azad Şatehi

Keça Kurd LEYLA QASIM

Di sala 1974'an de ji alî rejîma kolonyalîst a Baasê ve hat îdamkirin.

Bîranîna tekoşîna wê û hemû jinên şehîd ên Kurdistanê wê di tekoşîna me de bijî.

Jinên Şoreşgerên Netewî

Zeki Adsiz
Sekreterê Giştî yê TSK'ê

Urfan Alpaslan
Alîkarê Sek. Giştî yê TSK'ê

Pêşengên mêrxas ên tekoşîna rizgariya netewî yên Kurdistanê!

Di van rojên ku tekoşîna serxwebûna Kurdistanê dixwaze di nav sînorên dewletên dagirker de bê fetisandin, em bêtir bêriya we dikin.

Şadiye Adsiz

Mûçink

Amadekar: Bawer Andok

KURDAN DEMOKRASİYÊ KIFŞ KIRIN

Axir em Kurd jî bi nîmetên demokrasiyê hesiyar. Me nizanibû ku dermanek hemû tiştan heye û ev derman bi xwe jî demokrasiyê ye.

Çi hewce ye ku emê bibêjin em Kurd in û serê xwe biêşînin!

Çi hewce ye ku emê bi zimanê Kurdî bipeyivin û birayên xwe yên Tirk jî xwe dîr bikin, wan jî xwe re bikin neyar.

Çi hewce ye ku emê qala yekîtiya Kurdan bikin û birayên xwe yên Tirk, Ereb û Faris bixeyidînin.

Çi hewce ye ku emê li hember qanûnan derkevin.

Çi hewce ye ku emê qala damezirandina partiya Kurdî bikin!

Ma jî demokrasiyê û biratiyê xweştir tiştek heye!

Bijî demokrasi!

Bijî birati!

RONAHÎDARIYA RONAKBÎRÊN ME

Di hejmara 47'an a Rojnameya Azadiyê de hevpeyivînek bi Gerinendeyê Filmê Mem û Zînê Umit Elçi re heye. Di hevpeyivîna de pîrsek ewha jî Umit Elçi tê kirin:

- Ehmedê Xanî di pêşgotina pirtûka xwe de dibêje "Min vê berhema xwe ne ji bo zarûkên Farisan, ne ji bo zarûkên Ereban û ne jî ji bo zarûkên Tirkan nivîsiye. Min wê ji bo zarûkên Kurdan nivîsiye. We jî di berhema xwe de vê rastiye girt ber çavan?"

Umit Elçi bi vî awayî dest bi axaftina xwe dîke:

- Belê. Bêguman. Ji xwe jî ber wê yekê bû ku me çû film li wê herêmê kişand. Yanî em çûn, me di nav zarûkên Kurdan de...

Xuya ye ne yên ku pîrs kirine û ne jî yê ku bersiv daye berhemên E. Xanî baş xwendine. Ev tiştên ku tên qalkirin di Nûbarê de derbas dibin. Di Mem û Zînê de mijarek ewha tune.

Nivîskarê Kurd Abdurrahman Durre di hevpeyivîna xwe ya bi Kovara Evrensel Kulturê re ewha dibêje: "Edebiyata Turki tune; edebiyata Kurdî pîr dewlemend e."

Zimanzanê me yê hêja Feqî Huseyin jî di hevpeyivîna xwe ya bi Evrensel Kulturê re, dest davêje mijarên dîrokî û Seidê Nûrsî dişîne Emerîka.

Ronahîdariya ronakbîrên me ewha ye. Ku ronî bikin baş ronî dikin.

MÊR MÊRAN NAS DIKIN

Ecevit jî bo serokkomartiya Kamuran Inan ewha gotiye: "Em bi dilekî rihet dikari Kamuran biparêzin."

Helal be jê re(!) Mêr mêran nas dikin.

MEDYA GÜNEŞİ ABONE FORMU

Adı, Soyadı :
Mesleği :
Adresi :

6 Aylık Abone Olmak İstiyorum.
 1 Yıllık Abone Olmak İstiyorum.

Abone Koşulları :

Yurt içi :
6 Aylık : 75 bin TL
1 Yıllık : 130 Bin TL
Yurtdışı :
1 Yıllık : 60 DM, 40 \$

Hesap numarası :

Cemal Özçelik,
Yapı ve Kredi Bankası
İstanbul-Beyazıt Şubesi,
010322-6 Nolu Hesap

Lütfen abone bedelinin yatırıldığına ilişkin makbuzun bir fotokopisini gazetemize gönderin.

Mollalar rejiminin hava bombardımanı ve karadan top atışlarına hedef olan PDK(Kürdistan Demokratik Partisi)-İran'ın merkez üssünün bulunduğu bölgede denetimi yine kendi peşmergeleri sağlamaktadır.

Bizi kampın girişinden alıp "Defterî Siyasî" (Polit Büro'nin bulunduğu yere götürülen arabada, müzisyen bir aileden gelen Doğu Kürdistanlı ünlü sanatçı Bijenî Kamkar'ın insanı sarhoş eden müziği çalınıyordu. Ve "Rojî cejne çawekanim mewsimî azadî ye (Bayram günü bu gözüm, özgürlük mevsimidir)" diyordu. Oysa hâlâ doruklarında karın erimediği "Kürdün dostu" dağlarında, bahar yağmuru altında alarında bekleyen peşmerge gruplarının görüntüleri, bölgede soğuk savaş yıllarının hüküm sürdüğüne işaret ediyordu. Ama kampın günlük yaşamında anormal bir durum sezilmiyordu ve görüştüğümüz peşmergelerin morallerinin hayli yüksek olduğunu görüyorduk.

Çevre köylerden yüzün üzerinde insanın gönüllü olarak peşmerge güçlerine katıldığını, Hewlêr'de binlerce insanın katıldığı bir protesto gösterisinin yapıldığını ve Kürdistanî Cephe'nin olası bir saldırı karşısında topraklarını savunmak için önlem aldığını söylüyor, PDK-İran sözcüsü. Evet, Kürtler için bayramın anlamı bu olsa gerek ve ulus olarak her türlü saldırıya karşı koymaları da, özgürlük baharının başlangıcına işaretler.

Son gelişmelerle ilgili sorularımızı PDK-İran Polit Büro üyesi Hasan ŞEREFÎ yanıtıyor:

Medya Güneşi: Sayın Şerefi, İran rejiminin son saldırılarının mahiyetini kısaca değerlendirebilir misiniz?

Hasan Şerefi: Tabii, bildiğiniz gibi 13 Mart 1993'te İslami rejiminin, dokuz savaşa uçağının katıldığı bir hava saldırısıyla, merkez dahil üslerimizi bombardımana tutması sonucu dört peşmergemiz şehit oldu ve yirmiye yakın insanımız da yaralandı. Biz, İslami rejimin bu saldırılarının bir raslantı sonucu olmadığını, aksine dünya kamuoyunun tepkisini ölçmeye yönelik bilinçli bir manevra olduğu inancını taşıyoruz. Bu saldırı aynı zamanda ABD ve müttefiklerini deneme amacını taşıyordu. Çünkü, bu bölge Irak Kürdistanı sınırları dahilinde ve 36. paralelin içine girmektedir, yani müttefik kuvvetlerin dışındaki yabancı uçakların uçuşuna yasak bölgedir. Biz biraz da bundan dolayı yanıldık, nöbetçiler ilkin müttefik uçakları diye anında karşılık vermemişler, yoksa bu uçaklar böyle rahat dalış yapıp geri dönmezlerdi. Öte yandan rejim bu saldırıyla Kürdistan Bölge Hükümeti'nin ve dolayısıyla Irak'ın tepkisinin ne olacağını öğrenmek istiyordu galiba. Çünkü bu saldırı aynı zamanda onların topraklarına da, bir tecavüzdü. Ne yazık ki, İran rejiminin bu saldırısına karşı hiç kimse den gereği gibi bir tepki gelmedi.

Bundan dolayı, İslami rejimin bir daha üslerimize ve Irak Kürdistanı, topraklarına el uzatmak isteyeceğini zaten bekliyorduk. Ve beklediğimiz gibi de,

PDK-İran Polit Büro Üyesi Hasan Şerefi İran'ın son saldırıları ile ilgili olarak gazetemizin sorularını yanıtladı

"Her Türlü Saldırıya Karşı Hep Direneceğiz!"

bugün İslami rejim bugünkü İran-Irak sınırına askeri kuvvet yığınağı yapıyor, en ağır toplarını sınıra dayıyor. Aldığımız duymalara göre rejim geniş çaplı bir saldırı başlatma hazırlığı içindedir. Onlar henüz ikinci saldırıyı başlatmadan biz onların planlarını bir bildiriyle kamuoyuna açıkladık. Bildirimizden kısa bir süre sonra, yani 19 Nisan'dan buyana, merkez üssümüzün yanı sıra partimizin diğer bazı üslerine de, hedef alıp topa tuttular. Bizim açımızdan farkmez biz zaten savaş içindeyiz, gerekli tedbirlerimizi alıyoruz. Ama, üzüldüğümüz nokta yerli halkın bu saldırılardan büyük zarar görmesi ve yaklaşık üçbin çocuk, kadın ve yaşlı köylünün henüz yeni inşa ettikleri yerlerini yurtlarını terkedip göç etmek zorunda kalmalarıdır. Öte yandan rejim, hem bu taraftaki hem öte taraftaki halka, top atışlarına hedef "olmamaları" için, köylerini boşaltma çağrısında bulunmuş. Öte taraftaki köylere resmi çağrı yapmış, bu taraftakilere de Irak'a resmi tebliğ yaparak iletmış.

M.G: Olası genel bir saldırıya karşı ne gibi önlemler aldınız?

H.Ş: Bu saldırı salt bize yönelik bir saldırı değil, saldırının amacı Irak Kürdistanı'ndaki mevcut hükümeti ortadan kaldırmak ve istikrarı bozmaktır. İkinci bir nokta olarak da rejim bu planla ABD ve müttefiklerine Güvenlik Konseyi'nin kararlarını tanımadığı mesajını vermek istedi. İslami rejim komşularının topraklarına el uzatmak istiyor. Özellikle de, ABD ve müttefiklerinin hava saldırılarına karşı himaye ettikleri Irak Kürdistanı'nı seçmesi de anlamlıdır. Kısacası İran İslam rejimi kargaşa çıkarmak ve demokrasiden öcünden korkar gibi korktuğu için komşularının deneylerini de, daha işin başındayken ortadan

kaldırmak istiyor. Rejimin bu saldırısının çifte amacı var. Birincisi PDK'nin üslerini ortadan kaldırmak, ikincisi de Kürdistan'daki demokrasi sürecini dumura uğratmaktır. Yani saldırının tek muhatabı biz değiliz. Bu saldırı Kürdistan Hükümeti'nin hüküranlığına, Güvenlik Konseyi kararlarına dolayısıyla ABD ve müttefiklerine yönelik bir saldırıdır. Dolayısıyla bu saldırıların dolaylı, dolaysız tüm muhataplarının üzerlerine düşeni yapmaları gerekir. Yani İslami rejimin

Hasan Şerefi (Foto: Medya Güneşi)

Güvenlik Konseyi kararlarıyla ve devletler arası sözleşmelerle alay etmesine izin verilmemelidir.

İran rejiminin planlarını, özellikle de Irak Kürdistanı'na yönelik projelerini boşa çıkarmak hepimizin görevidir.

M.G: Her ne kadar düşmanın niyeti açık olsa da, size göre son saldırıdan kasıt neydi?

H.Ş: Saldırısı iki boyutludur. Birincisi, İran Kürdistanı'ndaki son

gelişmelerdir. Çünkü, rejim muhalefetin günden güne boyutlanarak geliştiğini ve halkın da aktif mücadelede yerini aldığını gözleriyle görmektedir. PDK'nin bu mücadelenin belkemiği ve yönlendiricisi olduğunu da biliyor ve o yüzden saldırıyor. İkincisi, rejimin dünya kamuoyu nezdinde içine girdiği yalnızlıktır, çıkmazdır ve diplomatik alanda köşeye sıkışmış olmasındır. Kürt halkının mücadeleye ilgisi ve katılımı artıkça rejimin korkusu da, o oranda artmaktadır. Rejimin bir başka korkusu da, kendi iç çelişkileri ve içine düştüğü ekonomik krize halkın tepkisidir. Sınırdan yaratacağı kargaşayla dikkatleri başka yöne çekmek ve bir nebze rahatlamak istiyor.

M.G: Bu saldırılara karşı misilleme yapmayı veya mücadeleyi boyutlandırmayı düşünüyor musunuz?

H.Ş: Herşeyden önce mevzilerimizi

savunup güçlendirmeyi düşünüyoruz. Henüz düşman saldırıya geçmeden istihbaratını aldığımızdan, ondan önce hazırlığımızı yapıyoruz. Peşmergelerimiz her yerde mevzilerini güçlendiriyor, muhtemel bir saldırıya karşı alarında bekliyorlar. Üslerimize yönelik her türlü saldırıyı geri püskürtecek gücümüz vardır ve sonuna kadar direneceğiz. Kürdistan Hükümeti ve Kürt halkı da, topraklarına yönelik herhangi bir saldırıya karşı koymaya hazırlanıyor. Öte yandan dünya demokratik kamuoyu böyle bir saldırıya karşı kayıtsız kalmayacağını çe-

şitli vesilelerle dile getirmektedir. ABD ve Müttefikleri de, hava saldırısından ötürü rejimi uyardılar.

M.G: Dünya demokratik kamuoyunun bu saldırılar karşısındaki tepkisini yeterli görüyor musunuz?

H.Ş: Yeterli olmasa da bir tepkinin olması olumluya işaretler. Ama bizim için halkımızın tepkisi daha önemlidir. Örneğin İran Kürdistanı halkı Pîranşar, Bokan, Merîwan ve Mahabad'ta birçok kitle gösterileri düzenleyerek, rejimin üslerine saldırı, tepkisini açıkça dile getirdi. Irak Kürdistanı'nda da çeşitli protesto eylemleri yapıldı. Halk yürüyüş ve gösterilerle tepkisini ifade etti. İran rejiminin topraklarına saldırmasından doğan rahatsızlıklarını açıkça belirttiler. Bütün bunların yanısıra, halkın çoğunluğu partimizle olan dayanışmalarını dile getirmek için bizi ziyarete geldiler, mektup ve telgraflarla olaydan duydukları üzüntüyü dile getirdiler ve ciddi bir saldırı olduğu taktirde bütün varlıklarıyla yanımızda yer alacaklarını ifade ettiler. Bizim için bu önemlidir. Dünya kamuoyunda olayı kınayan tepkiler oldu. ABD ve Avrupa devletleri de, saldırıları kınadılar ve olayı sorumsuzluk olarak değerlendirdiler.

M.G: Genelde Kürt ulusal kurtuluş güçlerinin tutumunu nasıl buluyorsunuz ve onlardan beklentileriniz nelerdir?

H.Ş: Biz parti olarak kendimizi savunacak güçteyiz. Ama, başta Kürdistanı güçler olmak üzere Irak'lı tüm güçler, radyo ve diğer iletişim araçları vasıtasıyla şu veya bu şekilde rahatsızlıklarını dile getirmişlerdir, gerektiğinde karşı koyacaklarını da belirtmişlerdir. Radyolardan duyduğumuz kadarıyla Irak, İran'ın Bağdat elçisini çağırarak saldırıların durdurulmasını istemiş. Burada daha çok halkımızın sıcak ilgisine minnettar olduğumuzu ve bir kısım halkın henüz yeni inşa ettiği evini barkını terkedip göçmek zorunda kalmasına üzüldüğümüzü belirtmek isterim.

M.G: Saldırılardan en fazla zarar gören yöreler hangileridir?

H.Ş: Rejim, kuzeyden güneye kadar uzanan bugünkü sınır hattı boyunca kuvvet yığınağı yapmış, toplarını yerleş-tirmiş ve bu topların yönü şu an bulunduğumuz yerdirdir. Yani hedef, PDK-İ üsleridir. Daha dört gün önceydi merkez dahil bazı üslerimize yönelik top atışları oldu. Daha çok Kaladize, Çilwarduran,

Devamı s.15'te

MEDYA
GÜNEŞİ

●Sahibi: Cemal Özçelik ●Genel Yayın Yönetmeni: Osman Aytar ●Yazı İşleri Müdürü: Salih Bal ●Diyarbakır Temsilcisi: Hamdullah Akyol ●Ortadoğu Temsilcisi: Ahmet Cemal ●Güney Kürdistan Temsilcisi: Azad Şatehi ●Avrupa Temsilcisi: Halim Can ●Muhabirler:

Bavê Azad, Mahmûde Malazgirtî (Almanya) ●Cumali Gökalp* (Hollanda) ●Ferman Seyid (Danimarka) ●Halis Kınalı (İsviçre) ●Seyda Alpşen (İngiltere) ●Ahmet Yüzer (Norveç) ●Rojen Xerzî (Fransa) ●Serdar Dicle (Rusya) ●Baran Jiyan (Yunanistan) ●Genco Hasanan (Bulgaristan)

●Yönetim Yeri: İnebey Mah. Valide Camii Sok. No: 50 Kat 4 Aksaray-İstanbul / Tel: 5306831 Faks: 6312515 ●Diyarbakır Bürosu: Güçlü Pasajı Kat:3 Dörtüyl Tel: Fax: 21 80 74 Diyarbakır ●İzmir Bürosu: Cumhuriyet Bulvarı Konak İşhanı No:24 Kat:8/

806 Konak/İzmir ●Avrupa İlişki Adresleri: H.Can, BOX:15216 161 15 Bromma Sweden; M.Malazgirtî, Amande Str.58, 2000 HH 56 Germany

● Abone Koşulları: Yurtiçi / 1 Yıllık: 130 000 TL, 6 Aylık: 75 000 TL, Yurtdışı / 1 Yıllık: 75 DM, 50 \$ ●Yurtdışı Fiyatı / İsveç: 15 SKR, Danimarka: 15 DKR, Norveç: 15 NKR, Almanya: 5 DM, Fransa: 15 FF, İngiltere: 2 Pound, İsviçre: 4 SFr. Hollanda: 3 Florin

● Hesap No: Cemal Özçelik, Yapı ve Kredi Bankası, İstanbul Beyazıt Şubesi, 010322-6 Nolu Hesap ● Dizgi: Şilan Dizgi ● Baskı: Aydınlar Matbaacılık